

Název projektu	Speciální pedagog: inspirací k volbě profese
Registrační číslo projektu	CZ.03.01.02/00/22_020/0000873
Klíčová aktivita 04	Evaluace aktivit projektu
Příjemce	Somatopedická společnost, z.s. (profesní sdružení speciálních pedagogů)
Doba realizace projektu	1. 1. 2024 - 31. 12. 2025

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

Klíčová aktivita 04	Evaluace aktivit projektu
Pořadí výstupu	4./4
Zpracovatelky	Mgr. Kristýna Pospíšilová doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D.
Doba zpracování	01. 01. 2024 – 31. 12. 2025
Tato verze je platná ke dni	31. 12. 2025

Obsah

1.	Manažerské shrnutí.....	3
2.	Popis projektu a klíčových aktivit.....	6
2.1.	Popis projektu.....	6
2.2.	Popis klíčových aktivit.....	8
2.2	Logický model projektu.....	17
2.3	Harmonogram projektu a jeho změny.....	18
3.	Popis evaluačního designu.....	19
a.	Termíny evaluačních zpráv.....	19
b.	Cíle evaluačních zpráv.....	19
c.	Typ evaluace.....	20
4.	Evaluační otázky.....	21
5.	Metody sběru dat.....	22
6.	Struktura evaluačních zjištění.....	23
6.1.	KA 1 (působení ambasadorů SP na SŠ), dotazníková šetření, 1 běh.....	23
6.2.	KA 1 (působení ambasadorů SP na SŠ), dotazníková šetření, 2 běh.....	30
6.3	KA 2 (Boy's Days), minidotazníček pro účastníky akcí.....	33
6.4	KA 2 (Boy's Days), minidotazníček pro zaměstnance/kyně zúčastněných pracovišť.....	37
6.5	KA 3 (sebezkušenostní výuka na VŠ): Dotazníková šetření, evaluace semináře.....	42
6.6	KA 3 (sebezkušenostní výuka na VŠ): fokusní skupiny se studujícími SP.....	47
7.	Vyhodnocení evaluačních otázek.....	49
8.	Závěry, doporučení a jejich implementace do praxe.....	57
	Očekávané krátkodobé a dlouhodobé dopady.....	61
9.	Přílohy.....	61

1. Manažerské shrnutí

Evaluační zpráva se zaměřuje na zhodnocení projektu **Speciální pedagog: inspirací k volbě profese**, jehož hlavním cílem bylo **posílit zájem mužů o studium a výkon profese speciálního pedagoga (SP)**, zvýšit informovanost o obsahu a významu této profese a přispět k dlouhodobému řešení nedostatku mužů v této vysoce feminizované oblasti. Evaluace byla realizována s cílem ověřit, zda projektové aktivity naplňují své cíle, jaké mají přínosy pro cílové skupiny a jaké závěry a doporučení z realizace projektu vyplývají pro jeho další rozvoj či případné pokračování.

Kontext a důvody evaluace

Projekt reaguje na dlouhodobě nízké zastoupení mužů v oboru speciální pedagogiky (cca 18 % v zapojených organizacích, mezi studujícími na VŠ cca 10 %), stárnutí pracovníků v této profesi a nedostatek mladých absolventů, zejména mužů. Evaluace je jednou z klíčových aktivit projektu a je motivována snahou poskytnout podklady pro rozhodování o dalším směřování projektu, ověřit funkčnost zvolených intervencí a identifikovat opatření, která mohou zvýšit jejich dopad a udržitelnost.

Evaluační design a metodologie

Evaluace využila **kombinaci kvantitativních a kvalitativních metod**. Klíčovými zdroji dat byly:

- mini dotazníky pro účastníky akcí Boy's Days (N = 45 mužů),
- online dotazníkové šetření mezi zaměstnanci/kyněmi zapojených pracovišť (N = 99),
- dotazníková šetření na 4 zapojených SŠ (celkem 2 evaluované běhy, před a po)
- dotazníková šetření mezi studujícími speciální pedagogiky na VŠ před a po sebezkušenostních seminářích (celkem 3 evaluované běhy),
- fokusní skupiny a jeden individuální rozhovor se studujícími SP

Data mají převážně evaluační a anketní charakter, u menších vzorků není cílem statistická generalizace, ale **zachycení trendů, postojů a zkušeností relevantních aktérů**.

Hlavní zjištění evaluace

1. Působení ambasadorů/peerů SP na středních školách (KA 1) naplňuje své cíle

Půlroční působení ambasadorů SP na středních školách bylo hodnoceno velmi pozitivně. Mezi žáky/žačkami došlo ke zvýšení povědomí o profesi speciálního pedagoga, zlepšilo se hodnocení této profese a její postavení v rámci žebříčku profesí. **Zvýšila se i odhadovaná pravděpodobnost, že by šli tento obor studovat.** Genderové předsudky vůči profesi byly nízké před intervencí i po ní.

2. Akce Boy's Days (KA 2) jsou funkční a naplňují své cíle

34 ze 45 účastníků uvedlo, že akce zvýšila jejich zájem o obor SP. Více než 80 % účastníků potvrdilo prohloubení znalostí o profesi SP, 41 z 45 mužů uvedlo, že akce přispěla k jejich pochopení postavení mužů v této profesi a celkovou úspěšnost akce hodnotilo 43 z 45 účastníků jako vysokou nebo velmi vysokou.

Akce oslovují jak stávající studenty SP, tak i zájemce, kteří obor dosud nestudují, a mohou tak přispívat k jejich rozhodnutí ke studiu či vstupu do profese.

Zaměstnanci/kyně zapojených pracovišť potvrzují silnou potřebu získávat do oboru více mužů (průměrné zastoupení mužů mezi SP na zapojených pracovištích činí cca 18 %). Drtivá většina respondentů by uvítala vyšší zastoupení mužů ve svém pracovním kolektivu. Mezi hlavní přínosy mužů uvádějí nejen fyzickou pomoc, ale i mužský vzor, jiný pohled na věc, podporu diverzity a pozitivní vliv na klima pracoviště.

Zároveň se ukazuje, že **aktivní nábor mužů probíhá jen ojediněle**, přestože potenciál praxí a přímého kontaktu se studenty je značný. Průměrný věk speciálních pedagogů/žek na zapojených pracovištích je nad 48 let. Do budoucna může být v tomto oboru nedostatek nejen mužů, ale i žen. Podobné projekty mají smysl a velký potenciál.

3. Sebezkušenostní výuka na VŠ (KA 3) má výrazně pozitivní dopad na motivaci studujících a jejich jistotu, že si zvolili správný studijní obor

Ve všech hodnocených bězích byla výuka sebezkušenostních seminářů hodnocena nadprůměrně dobře. Většina studujících uvedla, že semináře **posílily jejich motivaci studium dokončit** a posílila jejich jistotu, že si zvolili správný studijní obor. Výuka byla hodnocena jako profesně inspirativní, inovativní a přínosná, přičemž muži ji hodnotili ještě pozitivněji než ženy.

Fokusní skupiny dále potvrdily, že studující vnímají zásadní význam **osvěty, prezentace mužských vzorů a srozumitelného vysvětlování obsahu profese SP**.

Závěry evaluace

Evaluace ukazuje, že projekt je **relevantní, potřebný a funkční**. Zvolené aktivity odpovídají reálným potřebám cílových skupin a přispívají k naplnění hlavních cílů projektu – zejména ke zvýšení informovanosti, motivace a zájmu mužů o obor speciální pedagogiky. Projekt zároveň reaguje na systémové problémy oboru, jako je nízké zastoupení mužů a stárnutí pracovníků.

Klíčová doporučení

1. **Zachovat a rozvíjet osvědčené aktivity projektu**, zejména Boy's Days, působení ambasadorů SP na SŠ a sebezkušenostní semináře na VŠ, a usilovat o jejich pravidelnost.
2. **Posílit propagaci a osvětu**, zejména směrem k žákům a žačkám na středních školách v nižších ročnících, či již ve vyšších třídách na ZŠ. Více využívat sociální sítě a osobní příběhy mužů v oboru, kteří mohou sloužit jako vzor a inspirace.
3. **Prohloubit spolupráci s pracovišti**, systematicky využívat praxe a přímý kontakt se studenty jako nástroj náboru a motivace budoucích speciálních pedagogů.

Závěrem lze konstatovat, že projekt představuje **funkční a smysluplnou intervenci**, která má potenciál přispět k dlouhodobému posílení oboru speciální pedagogiky a k větší genderové vyváženosti v této profesi.

Evaluační tým projektu „Speciální pedagog: inspirací k volbě profese“ tvoří dvě osoby:
- evaluátorka, garantka KA 04: Mgr. Kristýna Pospíšilová (kristyna.pospisilova@oc.cas.cz)
- garantka projektu: doc. PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D.

V textu je pro zjednodušení využívána zkratka SP pro termín: speciální pedagogika či speciální pedagog/pedagožka.

2. Popis projektu a klíčových aktivit

2.1. Popis projektu

Shrnutí projektu je uvedeno v následující tabulce a zahrnuje popis cílů projektů, cílové skupiny projektu, popis jednotlivých klíčových aktivit a popis provedených intervencí, výstupů, včetně monitorovacích indikátorů.

Tabulka 1 – Shrnutí projektu

Projekt	Název: Speciální pedagog: inspirací k volbě profese
	Reg. číslo projektu: CZ.03.01.02/00/22_020/0000873
	Anotace projektu: Cílem projektu je motivovat a inspirovat žáky 4 SŠ (chlapce) k volbě studijního oboru speciální pedagogika formou přenosu zkušeností úspěšných ambasadorů (peerů) oboru a kontaktem s reálnou praxí v rámci Boys'days u zaměstnavatelů s cílem přispět k utváření genderově integrované profese speciálního pedagoga. Projekt posílí rozhodnutí studentů (mužů) kateder speciální pedagogiky pedagogických fakult v Praze a v Ústí nad Labem vstoupit po studiu do profese speciálního pedagoga, pro které je vysokoškolské studium kvalifikuje. Prostředkem k dosažení cílů je zavedení a pilotní ověření aktivit a postupů realizovaných na úrovni středních škol, vysokých škol a zaměstnaneckých organizací v Ústeckém kraji a v hl. m. Praze, vedoucích ke směřování současných žáků SŠ k volbě studijního oboru speciální pedagogika a studentů VŠ k volbě pracovního oboru speciální pedagogika formou kontaktu se speciálně pedagogickou praxí.

Příslušející výzva	Identifikace výzvy: OPZ+
	Název výzvy: Genderově nestereotypní volba studijního oboru a povolání (1)
	Číslo výzvy: 03_22_020

Cíle projektu	Hlavní cíle projektu: <ul style="list-style-type: none"> - Zvýšení povědomí o oboru speciální pedagogika a přesném obsahu a škále možného uplatnění mezi SŠ studujícími na 4 vybraných středních školách s důrazem na muže a zvýšení jejich zájmu o studium tohoto oboru, dále
----------------------	--

	<p>posílení genderově neutrálního hodnocení SP mezi těmito SŠ studujícími</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posílení motivace VŠ studentů ze dvou zúčastněných kateder speciální pedagogiky a) studium úspěšně dokončit, b) vstoupit po studiu do profese speciálního pedagoga - Vytváření vazeb a kontaktů mezi zájemci o obor SP a zaměstnavatelskými organizacemi, které speciální pedagogy zaměstnávají - Šíření dobré praxe v oblasti výuky SP genderově neutrálním způsobem a v oblasti podpory formy studia s důrazem na propojení teorie a praxe.
Příjemce	Somatopedická společnost, z.s. (profesní sdružení speciálních pedagogů)
Termín realizace	1. 1. 2024 - 31. 12. 2025
Lokalizace projektu	<p>Praha:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, katedra speciální pedagogiky - Gymnázium Thomase Manna, z.ú. Střížkovská 32/27 180 00 Praha 8 (Hl. m. Praha) <p>Ústí nad Labem / Ústecký kraj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Pedagogická fakulta katedra speciální a sociální pedagogiky - Gymnázium Jana Amose Komenského, Bystřická 275/27, 417 03 Dubí u Teplic (Ústecký kraj) - Gymnázium Kadaň, 5. května 620, 432 01 Kadaň (Ústecký kraj) - Městské gymnázium a ZŠ Jirkov, Krušnohorská 1675 (Ústecký kraj)
Dopad projektu	Na výše jmenovaných SŠ a VŠ školách
Cílové skupiny projektu	<ul style="list-style-type: none"> - VŠ studenti (muži) ze dvou kateder (Pedf UK, UJEP) - SŠ žáci (muži) ze čtyř zúčastněných gymnázií (Gymnázium Thomase Manna Praha, Gymnázium Jana Amose

	<p>Komenského, Dubí u Teplic, Gymnázium Kadaň, Městské gymnázium a ZŠ Jirkov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pedagogové ze čtyř zúčastněných SŠ: výchovní poradci na středních školách, poradenští pracovníci PPP a SPC, třídní učitelé SŠ, účastníci a spoluvůdci aktivit s žáky SŠ v Praze a v Ústeckém kraji - Pedagogové ze dvou zúčastněných VŠ: z kateder speciální pedagogiky, 10 podpořených osob - Účastníci Boys'days: zájemci o obor SP z řad SŠ i VŠ studujících, účastníci těchto akcí z široké veřejnosti
--	--

Klíčové aktivity projektu	KA 1 Působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na 4 SŠ
	KA 2 Organizace Boys'days v pracovních organizacích, v nichž působí speciální pedagogové
	KA 3 Sdílení a přenos zkušeností ze studia SP na vysokých školách, (vč. síťování vysokoškolských pracovišť a pracovních organizací)
	KA 4 Evaluace aktivit projektu

2.2. Popis klíčových aktivit

Tabulka 2

Popis intervence v jednotlivých KA a zamýšlený efekt
KA 1 Působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na 4 SŠ Plán: V KA1 budou na 4 středních školách (1 v Praze a 3 v Ústeckém kraji) působit kvalifikovaní speciální pedagogové – muži, úspěšně působící v oboru 1-10 let, s pracovní zkušeností z různorodých pracovišť (střediska výchovné péče, dětské domovy se školou, speciální školy a školní poradenská pracoviště na školách hlavního vzdělávacího proudu, školská poradenská zařízení, logopedické poradny, neziskové organizace pro podporu rodičů a přátel osob s handicapem, respitní zařízení, nízkoprahová centra, rehabilitační zařízení, probační a mediační služba, zařízení pro výkon trestu atd.) na pozici ambasadorů oboru. Tato pozice bude v projektu nově vytvořena s předpokladem udržitelnosti i po jeho

skončení. Aktivity ambasadorů s žáky SŠ se soustředí na besedy, interaktivní workshopy, které povedou k představení oboru s využitím moderního vztahového konceptu s cílem překonávat genderově stereotypní očekávání středoškoláků. Součástí interakce ambasadorů oboru s žáky SŠ bude přenos a sdílení zkušeností z volby feminizovaného oboru mužem. Žáci budou ambasadorů seznamováni s velmi širokou škálou uplatnění speciálního pedagoga na trhu práce, která dosud není studující mládeži zcela známa.

Zamýšlený efekt intervence

Zamýšleným efektem pro KA1 bylo zvýšení informovanosti o oboru speciální pedagogiky mezi SŠ žáky/žačkami na vybraných školách. Mělo by dojít k rozšíření jejich představy o tom, co obor SP představuje a jaká je škála možného uplatnění. Zároveň by mělo dojít ke zmírnění genderových stereotypních představ ohledně tohoto oboru, v ideálním případě i ke zvýšení podílu středoškoláků/ček, kteří by o studium tohoto oboru uvažovali.

Plánované výstupy:

Zachycená změna postojů, názorů a hodnocení SP žáky a žačkami podpořených tříd 4 zúčastněných SŠ, ve kterých docházelo k působení peerů/ambasadorů speciální pedagogiky. Očekávána je pozitivní změna v hodnocení SP, oslabení genderových předsudků vůči této profesi a v ideálním případě i zvýšení přisuzované prestiže v rámci žebříčku profesí a navýšení pravděpodobnosti, že by studenti zvažovali tento obor ke studiu.

Popis proběhlé intervence:

V KA1 působili od 1. 9. 2024 po dobu šesti měsíců na 3 středních školách (1 v Praze a 2 v Ústeckém kraji) a následně od počátku roku 2025 do června 2025 na dvou středních školách muži s pracovní zkušeností z různorodých speciálně pedagogických pracovišť na projektem nově vytvořené pracovní pozici ambasadorů oboru (peerů). Aktivity ambasadorů s žáky SŠ se soustředily na besedy, exkurze i interaktivní workshopy, které vedly k představení oboru speciální pedagogika žákům SŠ s cílem překonávat genderově stereotypní očekávání středoškoláků. Součástí interakce ambasadorů (peerů) s žáky SŠ bylo sdílení zkušeností z praxe feminizovaného oboru mužem. Peerů seznámili žáky s širokou škálou uplatnění speciálního pedagoga na trhu práce, s atraktivitou oboru, jehož praxe sahá i mimo školství, a s možnostmi kariéerního růstu speciálního pedagoga.

Intervence probíhaly v prvním běhu ve 4 třídách s celkovým počtem 78 žáků (Gymnázium J. A. Komenského Dubí: 16 žáků ze sexty; Gymnázium Thomase Manna – 20 žáků ze sexty a 25 žáků z tercie; Gymnázium Jirkov - 17 žáků z oktávy s periodicitou min. 1x týdně. Jedna třída

ve městském gymnáziu Jirkov figurovala jako kontrolní skupina, tedy byla zahrnuta do projektu, ale nedocházelo v ní k intervenci – působení peera. Kontrolní skupina sloužila jako ukazatel vývoje postojů žáků/ček bez působení peera.

Druhý běh působení peerů na zapojených SŠ byl zahájen počátkem roku 2025 a běžel do konce školního roku 2025 s celkovým počtem zapojených žáků 46. Jednalo se o kvartu v počtu 27 žáků na Gymnáziu Thomase Manna a septimu v počtu 19 žáků na Městském gymnázium a ZŠ Jirkov. Na gymnázium J. A. Komenského Dubí byla podpořena sexta. Několik tříd bylo zahrnuto do projektu v roli kontrolní skupiny. Jednalo se o tercii a septimu z Gymnázia Kadaň, primu z Městského gymnázia a ZŠ Jirkov a kvintu a septimu z Gymnázia Jana Amose Komenského v Dubí.

Celkem tak bylo s peerem SP seznámeno 124 žáků a žaček SŠ, kteří se s ním po dobu šesti měsíců potkávali cca 1x týdně na 2 hodiny a měli tímto možnost se blíže seznámit s náplní práce a profesí speciálního pedagoga. Peera SP navíc představoval muž, čímž přispěl k oslabení genderových předsudků o této profesi.

KA 2 Organizace Boys' days v pracovních organizacích, v nichž působí speciální pedagogové

Plán: V celkově 10 pracovních organizacích zaměstnávajících speciální pedagogy ve dvou krajích ČR budou 1x v roce organizovány dny otevřených dveří pro mužské adepty profese speciálního pedagoga z řad středoškoláků/ček a vysokoškoláků/ček zapojených středních škol a kateder pedagogických fakult. Organizace budou do projektu zapojovány na základě výběru řízeného odborným garantem a metodiky, a to na základě nízké tendence genderové segregace, zájmu o spolupráci v projektu, zájmu o získání a pracovní zapojení mužských zaměstnanců. Cílem Boys' days bude vytvořit sdílený prostor zkušeností, ve kterém působí jako určující pro úspěšné uplatnění v oboru speciální pedagogika zájmy a talent jednotlivce, nikoli pohlaví. Vytvořená infografika Boys' days, medializace a publikační aktivity k jejich průběhu budou využity k šíření této dobré praxe v obou krajích.

Plánované výstupy:

- 12 realizovaných akcí
- soubor videodokumentů o celkové stopáži 30 minut, složený z dílčích spotů
- publikování infografiky a videodokumentů na stránkách příjemce a dotyčných organizací k zajištění publicity KA2 a k šíření příkladů dobré praxe

Popis proběhlé intervence:

V rámci KA2 bylo v průběhu projektu zorganizováno celkem 12 akcí, tzv. Boys'Days a to v pracovních organizacích zaměstnávajících muže s kvalifikací speciálního pedagoga. Jejich cílem bylo představit organizaci a práci SP na těchto pracovištích se speciálním důrazem na práci a přínos mužů na těchto pracovištích. Tyto organizace se tak otevřely mladým mužům, představily jim praxi v oboru speciální pedagogiky a příklady mužů, kteří v oboru úspěšně pracují a mohou představovat přirozené profesní vzory.

Výstupy:

12 akcí, tzv. Boys'Days v rámci pracovních organizací. Akce proběhly v těchto termínech v rámci uvedených pracovišť/institucí/škol:

17.12.2024 se konal Boys'Day na PF UK, Praha

6. 2. 2025 se konal Boys'Day na PF UJEP v Ústí nad Labem

2. 4. 2025 proběhl Boys'Day v ZŠS Pod Parkem v Ústí nad Labem

9. 4. 2025 proběhl Boys'Day ve Výchov. ústavu a v Dětském domově se školou, Místo 66

7.11. 2025 proběhl Boys'Day ve škole při FTN v Praze 4 -Krči

14.11. 2025 proběhl Boys'Day ve škole v DIC Hurbanova v Praze 4- Kamýk

21.11. 2025 proběhl Boys'Day ve škole Zahrádka v Praze 3 - Žižkov,

28.11. 2025 proběhl Boys'Day v základní škole speciální Chotouňská v Praze 10

3. 12. 2025 proběhl Boys'Day na Střední škole v Kadani

11. 12. 2025 proběhl Boys'Day na Oddělení výchovně léčebné péče, Místo 66

12.12. 2025 proběhl Boys'Day v Gymnáziu, SOŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené v Praze 2

16. 12. 2025 proběhl Boys'Day na Střední škole v Kadani

Bylo natočeno 5 videospotů, které představují práci v pěti pracovních organizacích o celkové stopáži 44 minut, dále 7 kratších videospotů obsahujících individuální výpovědi speciálních pedagogů o celkové stopáži 17 minut, v nichž popisují svou cestu k volbě oboru a svůj vztah k pracovnímu místu. Videospoty jsou ke shlédnutí zde:

https://soms spol-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/tomas_hajek_soms spol_cz1/Ejn4-vvRsgRGU_jArCHgJ3wBFTQm4fQqaXPe4rCqlzKeMA?e=aSIPcp

(Heslo: Boydays24)

Vznikla také samostatná infografika (1 poster Boys'Days a 4 informační letáky). Vše bylo využito k propagaci akcí a nadále je organizacemi využíváno k vlastní sebe prezentaci pracovních organizací a zvyšování zájmu ze strany potenciálních zájemců o práci na pozici speciálního pedagoga.

Cílem Boys' Days bylo inspirovat zájemce – především studenty středních škol, a poskytnout jim relevantní informace o rovných příležitostech mužů ve studiu speciální pedagogiky, ale také zvýšit zájem o obor u již studujících mužů.

Zamýšlený efekt intervence

Zamýšleným efektem KA 2 je poskytnout středoškolským studentům mužského pohlaví se zájmem o obor SP podporu v karierním rozhodování na základě individuálních předpokladů, zájmu a talentu. Zajistit posílení jejich motivace zvolit si a studovat tento obor a vstoupit po studiu do praxe v oboru SP a zvýšit jejich informovanost o obsahu práce speciálních pedagogů v pracovních organizacích. Souvisejícím efektem je vznik vazeb a kontaktů mezi pracovními organizacemi a zájemci o obor.

KA 3 Sdílení a přenos zkušeností ze studia sppg na vysokých školách, (vč. Síťování vysokoškolských pracovišť a pracovních organizací)

Plán:

Na 2 pedagogických fakultách budou organizovány sebezkušenostní semináře pro vysokoškolské studenty, kteří již mají zkušenosti se studiem speciální pedagogiky a se zatížením výuky na VŠ stereotypními výklady speciálně pedagogického pracovního odvětví jako feminizovaného a vhodného především pro ženy. 10 studentů VŠ mužů ze 2 pedagogických fakult a kateder speciální pedagogiky bude přivedeno k přípravě profesního portfolia, v němž soustředí návody poskytnuté psychology, HR manažery, pracovními a osobními kouči aj. specialisty na sebezkušenostních seminářích v individuálním hodnocení svých silných a slabých stránek a možností vlastního odborného růstu ve studovaném oboru. Sebezkušenostní aktivity řízené výše jmenovanými specialisty budou využity v přípravě sborníku dobré praxe v rozsahu 40 stran obsahově zaměřeného na přenos dobré praxe v podpoře retence studentů – mužů ve studiu i v praxi speciální pedagogiky.

Studenti budou přiváděni k poznávání strategií, které mohou využívat při studiu k prosazení sebe sama a svých odborných zájmů v ženském studijním kolektivu. Ve společných aktivitách se naučí rozpoznávat předsudky a překážky kladené samotnou vysokou školou, vyučujícími nebo kolegy ve studiu a účinně jim čelit.

Popis již proběhlé intervence

Na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně a na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy byly studentům ve čtyřech semestrech nabídnuty se souhlasem vedoucích speciálně pedagogických kateder volitelné sebezkušenostní semináře *Aktuální trendy ve speciální*

pedagogice a Aktuální otázky a výzvy speciálně pedagogické praxe, které byly obsahově i organizačně připraveny v rámci projektu. Účast v seminářích přijalo celkem 196 vysokoškolských studentů speciální pedagogiky. Semináře zahrnovaly řadu inovativních přístupů, se kterými se studenti na pedagogických vysokých školách běžně nesetkávají:

- Zapojení odborníků z praxe do semináře: účastníci měli příležitost diskutovat s odborníky a získat cenné poznatky přímo od těch, kteří působí v dané oblasti.
- Exkurze spojené s diskusí: návštěvy zařízení, kde odborníci působí, poskytly autentický pohled na praxi a umožnily propojení teorie s reálnými zkušenostmi z praxe.
- Kazuistický seminář: práce s konkrétními případy pomohla účastníkům rozvíjet analytické a kritické myšlení.
- Prezentace inovativních přístupů v oblasti prevence: byly představeny nové metody a strategie, které účastníci mohli dále reflektovat a adaptovat.
- Využití principů strategického plánování: účastníci se naučili, jak efektivně plánovat a nastavovat cíle v kontextu inkluzivního vzdělávacího prostředí.
- Kolegiální hodnocení: zapojení účastníků do hodnocení úkolů přispělo ke zvýšení jejich odpovědnosti a schopnosti poskytovat kritickou zpětnou vazbu, což podpořilo rozvoj týmové spolupráce a vzájemného učení.

Průběh seminářů byl zaměřen na skupinovou práci, vlastní zkušenost a prezentaci vlastních postojů, tj. na prvky, které odpovídají zájmu studentů stejně jako studentek oboru. Přidanou hodnotou seminářů bylo v souvislosti se zaměřením projektu OPZ+ odhalování postojových stereotypů v genderovém smyslu v českém feminizovaném školství, poskytování návodů účastníkům k jejich překonávání. Na toto téma proběhla řada diskuzí. Pilotně ověřené sebezkušenostní aktivity ve volitelných seminářích slouží k přípravě sborníku dobré praxe v rozsahu 40 stran obsahově zaměřeného na přenos dobré praxe v podpoře retence studentů – mužů ve studiu i v praxi speciální pedagogiky. Příprava sborníku bude pokračovat i v následujícím realizačním období.

Zamýšlený efekt intervence

Zamýšleným efektem pro AK 3 bylo zvýšení komfortu VŠ studentů – mužů na speciálně pedagogických katedrách a posílení jejich motivace studium SP úspěšně dokončit. Dalším cílem bylo nastavit semináře tak, aby byly genderově vyvážené, pomáhaly oslabovat genderové předsudky a normalizovali pozici mužů ve SP. Cílem bylo také posílení subjektivně vnímané pravděpodobnosti, že se budou tito studenti po dostudování oboru SP také aktivně věnovat.

KA 4 Evaluace aktivit projektu

Na KA 1, KA 2 a KA 3 byly nastaveny různorodé evaluační aktivity, které průběžně sledovaly plnění klíčových aktivit, průběh intervencí a úspěšnost či neúspěšnost plnění jejich cílů.

Stručný popis evaluačních aktivit a jejich cílů dle klíčových aktivit:

KA 1 Působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na 4 SŠ

Aktivita: vstupní dotazník pro SŠ studující na zúčastněných SŠ., 2 běhy

Cílem dotazníku bylo zmapování povědomí o oboru SP, změření míry jejich genderové předpojatosti vůči pedagogice obecně v kontextu jiných profesí a míry genderové předpojatosti vůči SP konkrétně. Zjišťování pravděpodobnosti, že by si zvolili tento studijní obor a měření obecné míry genderových předsudků. V souladu s harmonogramem projektu bylo v druhém pololetí roku 2024 zahájeno působení peerů SP na 3 SŠ, na 4. SŠ bylo z organizačních důvodů působení peera odloženo až na další monitorovací období. Dotazník byl distribuován žákům ve třídách podpořených peery a také žákům vybraných kontrolních tříd, včetně čtvrté zúčastněné SŠ (bez působení peera). Kontrolní třídy (kontrolní skupina) posloužily jako kontrola pro sledování změny sledovaných jevů v čase ve třídách, kde neprobíhá žádná intervence.

V rámci podpořených tříd byl po šesti měsících působení ambasadora SP distribuován výstupní dotazník.

Aktivita: výstupní dotazník pro SŠ studující na zúčastněných SŠ, 2 běhy

Cílem výstupního dotazníku bylo zmapovat názory studujících na působení peera SP, ohodnocení přínosu jeho působení v podpořených třídách, opakované změření genderové předpojatosti vůči pedagogice obecně v kontextu jiných profesí a míry genderové předpojatosti vůči SP konkrétně a opakované změření pravděpodobnosti, že by si žáci z podpořených tříd zvolili tento studijní obor. S odstupem byla opakovaně měřena také obecná míry genderových předsudků.

Výstupní dotazník měl dvě varianty, a to variantu pro podpořené třídy a variantu pro kontrolní třídy, ve kterých byly stejné otázky, pouze nebylo hodnoceno působení peera, jelikož v těchto třídách peer nepůsobil.

V rámci KA 1 v průběhu celého projektu došlo k těmto sběrům dat:

- Vstupní dotazníkové šetření v **prvním běhu** na zapojených SŠ, včetně šetření v kontrolní skupině (září/říjen 2024)
- Výstupní dotazníkové šetření v **prvním běhu** na zapojených SŠ, efekt působení peerů, včetně šetření v kontrolní skupině (únor 2025)
- Vstupní dotazníkové šetření v **druhém běhu** na zapojených SŠ, včetně šetření v kontrolní skupině (únor 2025)
- Výstupní dotazníkové šetření v **druhém běhu** na zapojených SŠ, působení peerů, včetně šetření v kontrolní skupině (červen 2025)
-

KA 2 Organizace Boys'Days v pracovních organizacích, v nichž působí speciální pedagogové
Aktivita: mini dotazník pro návštěvníky Boys'Day pro zachycení jejich zpětné vazby

V rámci KA 2 proběhlo 12 akcí Boys'Days na kterých byl mezi účastníky/muži distribuován mini dotazník v papírové podobě. Jednalo se o tyto akce:

17.12.2024 Boys'Day na PF UK, Praha

6. 2. 2025 Boys'Day na PF UJEP v Ústí nad Labem

2. 4. 2025 Boys'Day v ZŠS Pod Parkem v Ústí nad Labem

9. 4. 2025 Boys'Day ve Výchov. ústavu a v Dětském domově se školou, Místo 66

7.11. 2025 Boys'Day ve škole při FTN v Praze 4 -Krči

14.11. 2025 Boys'Day ve škole v DIC Hurbanova v Praze 4- Kamýk

21.11. 2025 Boys'Day ve škole Zahrádka v Praze 3 - Žižkov,

28.11. 2025 Boys'Day v základní škole speciální Chotouňská v Praze 10

3. 12. 2025 Boys'Day na Střední škole v Kadani

11. 12. 2025 Boys'Day na Oddělení výchovně léčebné péče, Místo 66

12.12. 2025 Boys'Day v Gymnáziu, SOŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené v Praze 2

16. 12. 2025 Boys'Day na Střední škole v Kadani

Cílem dotazníku bylo zjistit, jak účastníci akcí hodnotí, konkrétně: jestli považovali informace sdílené na akci za přínosné, jak hodnotí úspěšnost celé akce, jestli jim pomohla pochopit postavení mužů ve SP, jestli vedla ke zvýšení jejich zájmu o obor, jestli vedla k prohloubení jejich znalostí o SP a jaké byly jejich znalosti o postavení mužů ve SP již dříve.

Nad rámec dotazníčku pro účastníky byl také distribuován mini dotazník mezi zaměstnance/kyně pracovních organizací, kde Boys'Days probíhaly. Cílem tohoto dotazníku bylo zmapovat, jaký je podíl speciálních pedagogů/pedagožek na těchto pracovištích, jaký je

tam podíl mužů, jestli by uvítali zvýšení tohoto podílu a čím by podle nich mohli muži na těchto pozicích přispět. Dále bylo dotazované, jestli v organizacích probíhají řízené praxe či aktivní nábor mužů a případně jak.

KA 3 Sdílení a přenos zkušeností ze studia SP na vysokých školách, (vč. síťování vysokoškolských pracovišť a pracovních organizací)

Aktivita I: vstupní a výstupní dotazníková šetření v průběhu 4 semestrů a 4 běhů výuky na 2 katedrách SP

Na Pedagogické fakultě Univerzity J. E. Purkyně a na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy byly studentům ve čtyřech semestrech nabídnuty volitelné sebezkušenostní semináře *Aktuální trendy ve speciální pedagogice* a *Aktuální otázky a výzvy speciálně pedagogické praxe*, které byly obsahově i organizačně připraveny v rámci projektu. Dotazníková šetření mapovala spokojenost a hodnocení těchto kurzů, jejich specifický přínos, genderovou vyrovnanost ve výuce, podporu mužů studentů, posílení zájmu o obor a pravděpodobnosti, že studium úspěšně dokončí atd.

Aktivita II: Fokusní (ohniskové) skupiny a individuální rozhovor se studenty a studentkami speciální pedagogiky na 2 katedrách SP

Hlavními tématy fokusních skupin a jednoho individuálního rozhovoru bylo hodnocení studia, jeho kvality, organizace, genderové vyváženosti a postavení mužů/studentů ve studijním kolektivu a prostředí. Důležitou oblastí diskuse bylo také to, jak se k oboru SP sami dostali (nejčastěji přenos v rámci rodiny, zkušenost s osobou s postižením jako motivace či formativní zážitek na střední škole/praxi apod).

Pozornost byla věnována také tomu, jestli se studenti/muži cítí v rámci studijního prostředí dostatečně integrováni a podporováni v rámci převážně ženského kolektivu a jak by podle nich bylo možné posílit zájem dalších mužů a tento oboru (více viz samostatná příloha 4.18, Zápis z fokusních skupin a rozhovoru na UK a UJEP).

Aktivita III: Vytvoření profesního portfolia skupinou studentů (mimo evaluaci, splněno)

10 studentů speciální pedagogiky na PedF UK vytvořilo návrh profesního portfolia, v němž využili návody mentorů, lektorů a metodika projektu k identifikaci svých potřeb ve studiu oboru a v plánování praxí pro přípravu na úspěšný nástup do oboru po ukončení studia.

Aktivita VI: Vznik sborníku dobré praxe (mimo evaluaci, splněno)

Sborník dobré praxe v rozsahu 40 stran soustřeďuje efektivní způsoby práce se skupinami vysokoškolských studentů v oboru speciální pedagogika, založených na interakci studentů,

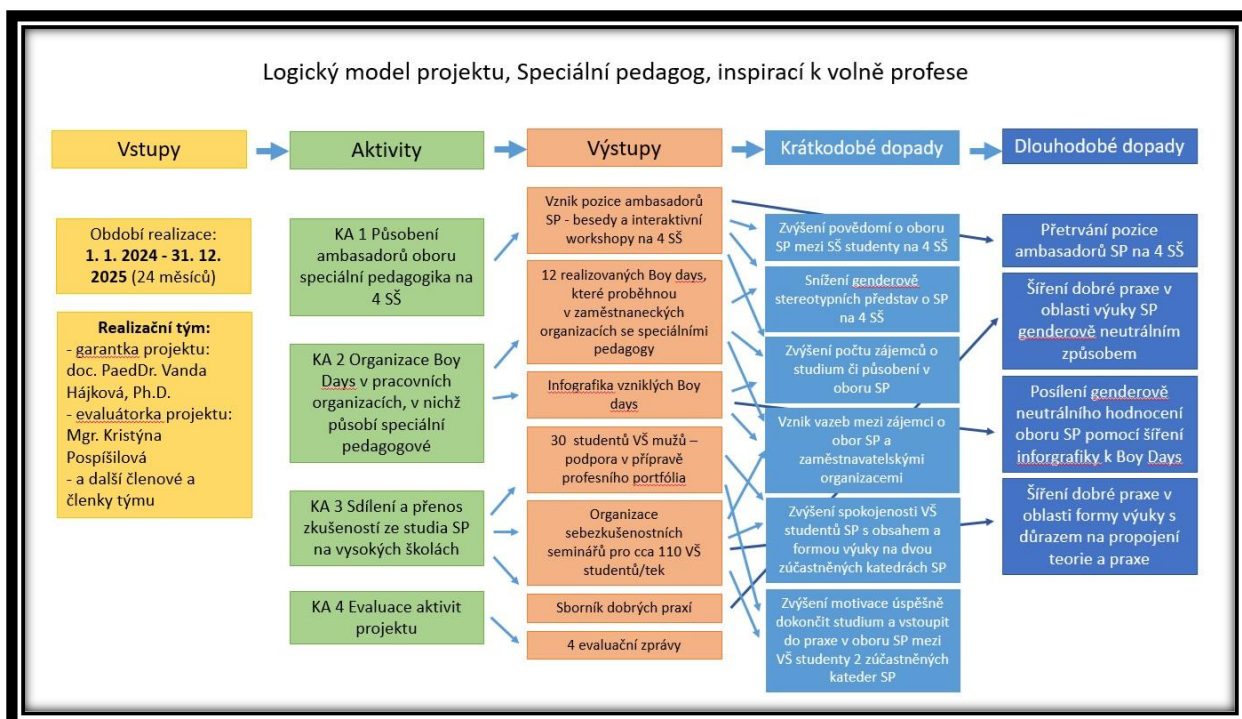

konfrontaci teoretických poznatků s praxí a na sebezkušenostním prožitku. Sborník poskytuje návody k zatraktivnění vysokoškolské odborné přípravy speciálních pedagogů pro muže. Všechny doporučené postupy byly prakticky ověřeny v rámci volitelných seminářů a šířeny na 2 Fórech praktiků (setkání studentů a praktiků oboru v Jedličkově ústavu a školách) směrem k odborné veřejnosti a vysokoškolským učitelům.

2.2 Logický model projektu

Logický model projektu byl zpracován v rámci vstupní evaluační zprávy. Tento diagram představuje grafické znázornění logických vazeb mezi aktivitami, tedy intervencemi jednotlivých KA a výstupy, krátkodobými a dlouhodobými dopady.

Logický model projektu je přiložen v příloze tohoto dokumentu (Příloha 4.2 Logický model projektu). V rámci realizace projektu se podařilo realizovat všechny klíčové aktivity, což je blíže popsáno v kapitole o provedených intervencích, evaluačních zjištěních a vyhodnocení evaluačních otázek níže.

Obrázek 1 Logický model projektu

2.3 Harmonogram projektu a jeho změny

Harmonogram projektu v excelové tabulce je přílohou tohoto dokumentu (Příloha 4.3).

Aktivity KA 1 (SŠ studující) a evaluační aktivity pro tuto oblast probíhaly do velké míry podle plánu. Docházelo pouze k drobnějším odchýlkám od časování zahájení evaluačních aktivit (dotazníkového šetření mezi žáky/žačkami na SŠ). Působení peerů SP bylo zahájeno dle harmonogramu, a to v září 2024 (vstupní dotazníkové šetření probíhalo září/říjen) a ukončeno v únoru dle plánu (výstupní šetření probíhalo v únoru). V rámci druhého běhu bylo působení peerů zahájeno v lednu (vstupní dotazníkové šetření probíhalo leden/únor) a ukončeno v červnu 2025 (výstupní šetření probíhalo v červnu). Ve druhém běhu působení peerů se z důvodu konce školního roku a neplánovaných úprav rozvrhů nepodařilo zajistit plnou návratnost výstupních dotazníků u intervenční skupiny. I na nižším vzorku se ale prokazuje pozitivní působení této aktivity, viz kapitola o evaluačních zjištěních.

Aktivity KA 2 (Boys' Days) a evaluační aktivity pro tuto oblast byly v původním časovém harmonogramu navrženy na konec roku 2024 a začátek a polovinu roku 2025. Realizace samotných akcí musela být uzpůsobena možnostem a preferencím zúčastněných pracovišť. První akce proběhla dle plánu koncem roku 2024 a to 17.12.2024 (Boys' Day na PF UK, Praha). Další akce proběhla dle harmonogramu začátkem roku 2025 (6. 2. 2025 se konal Boys' Day na PF UJEP v Ústí nad Labem) či v první polovině roku 2025 (2. 4. 2025 proběhl Boys' Day v ZŠS Pod Parkem v Ústí nad Labem a 9. 4. 2025 proběhl Boys' Day ve Výchovném ústavu a v Dětském domově se školou, Místo 66 dne 17.12.) Další akce proběhly až koncem roku 2025 (např. 7.11. 2025 proběhl Boys' Day ve škole při FTN v Praze 4 - Krčiči či 14.11. 2025 proběhl Boys' Day ve škole v DIC Hurbanova v Praze 4- Kamýk, 21.11. 2025 ve škole Zahrádka v Praze 3 - Žižkov, 28.11. 2025 v základní škole speciální Chotouňská v Praze 10, dne 3. 12. 2025 na Střední škole v Kadani, 11. 12. 2025 na Oddělení výchovně léčebné péče v Místě 66, dne 12. 12. 2025 v Gymnáziu, SOŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené v Praze 2 a 16. 12. 2025 opakovaně na Střední škole v Kadani). Přesné časování těchto akcí a posun oproti předpokládaným termínům nikterak neovlivnilo výsledky projektu. Více o hodnocení těchto akcí viz Kapitola č.4.

Aktivity KA 3 (VŠ studující) a evaluační aktivity pro tuto oblast spočívaly ve výuce dvou speciálně navržených sebezkušenostních seminářů a evaluaci jejich průběhu a dopadu. Výuka probíhala dle harmonogramu a to ve 4 po sobě jdoucích semestrech.

Fokusní skupiny byly v harmonogramu plánovány na konec roku 2024 a konec roku 2025 na druhé z kateder SP. Nakonec proběhly všechny plánované fokusní skupiny již koncem roku 2024 a to v online podobě. Tato změna harmonogramu nikterak neovlivnila výsledky projektu.

Aktivity KA 4 časově navazovaly na intervenční aktivity KA 1 až KA 3 (změny harmonogramu jsou popsány výše u jednotlivých KA).

3. Popis evaluačního designu

a. Termíny evaluačních zpráv

Evaluace projektu je realizována v průběhu řešení celého projektu a byla průběžně monitorována a designována do čtyř samostatných částí:

- Vstupní evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 7. 2024
- 1. průběžná evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 12. 2024
- 2. průběžná evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 7. 2025
- Závěrečná evaluační zpráva, termín zpracování do 31. 12. 2025

b. Cíle evaluačních zpráv

Mezi povinnosti projektu číslo CZ.03.01.02/00/22_020/0000873 „Speciální pedagog: inspirací k volbě profese“ patří vypracování čtyř evaluačních zpráv. Jedné vstupní evaluační zprávy, dvou průběžných a jedné závěrečné evaluační zprávy.

Všechny čtyři evaluační zprávy byly vytvořeny na základě doporučení z PRŮVODCE EVALUACÍ VE VÝZVĚ č. 020 OPZ a Průvodce evaluátora¹ evaluátorkou projektu, Mgr. Kristýnou Pospíšilovou a dále doplňovány garantkou projektu, doc. PaedDr. Vandou Hájkovou, Ph.D. První tři evaluační zprávy byly konzultovány a schváleny zástupkyněmi Oddělení evaluací Ministerstva práce a sociálních věcí (PhDr. Markétou Horpeniakovou, Ph.D. a Mgr. Kateřinou Vojtáškovou, Ph.D.).

Vstupní evaluační zpráva k projektu byla vypracována a odevzdána v červenci roku 2024 ke zmapování počátečního stavu věci a poznatky z této zprávy slouží jako výchozí bod k vyhodnocování účinnosti jednotlivých KA po ukončení všech intervencí.

První průběžná evaluační zpráva byla zpracována za období 20. 6. 2024 – 31. 12. 2024 a odevzdána na přelomu roku 2024/2025. Tato zpráva navazovala na vstupní evaluační zprávu, popisovala využitou metodologii řešení a přinášela první části odpovědí na evaluační otázky, které byly stanoveny ve vstupní evaluaci.

Druhá průběžná evaluační zpráva byla zpracována ke stavu projektu ke dni 30. 6. 2025 za období 01. 01. 2025 – 30. 06. 2025 a popisuje stav pokroku při plnění klíčových aktivit projektu v průběhu třetího monitorovacího období, navazuje na předchozí dvě evaluační zprávy a průběžné vyhodnocování evaluačních otázek.

---

¹ Viz zde: https://www.dotaceeu.cz/getmedia/3ce5f6b9-24cc-4ac1-80d9-9eb769203f5a/Pruvodce-evaluatora_final_202007.pdf.aspx.

Závěrečná evaluační zpráva je čtvrtým ze čtyř výstupů KA 4, evaluace projektu, a shrnuje celé realizační období, tedy od 1. 1. 2024 do konce projektu 31. 12. 2025. Vyhodnocení evaluačních otázek tak odráží změnu stavu mezi počátečním zjištěným stavem (vstupní ev. zpráva) a stavem na konci projektu.

Zaměřuje se na vyhodnocení průběhu KA1, KA2 a KA3 (popsány výše) a podrobné vyhodnocení toho, zda plánované aktivity a) probíhaly dle stanoveného harmonogramu, případně kde došlo k posunům b) byly/nebyly zjištěny očekávané dopady, c) identifikuje problematická místa realizace KA a evaluačních aktivit projektu a popisuje jejich řešení.

Základním opěrným bodem závěrečné evaluační zprávy jsou evaluační otázky, které byly stanoveny ve vstupní evaluaci.

c. Typ evaluace

Evaluace projektu *Speciální pedagog: inspirací k volbě profese* je koncipována jako **smíšená evaluace**, která kombinuje formativní (procesní) a sumativní (dopadovou) složku.

Formativní (procesní) evaluace probíhala průběžně po celou dobu realizace projektu a byla zaměřena na sledování průběhu klíčových aktivit (KA 1–KA 3), kvality jejich implementace, dodržování harmonogramu a identifikaci případných problémů či rizik v realizaci. Výstupy formativní evaluace sloužily jako podklad pro průběžnou zpětnou vazbu realizačnímu týmu a umožňovaly dílčí úpravy realizace aktivit (např. časování intervencí, organizace sběrů dat, práce s cílovými skupinami).

Sumativní (dopadová) evaluace je realizována zejména v závěrečné fázi projektu a zaměřuje se na posouzení míry naplnění stanovených cílů projektu a na vyhodnocení dosažených výsledků a dopadů projektu na jednotlivé cílové skupiny (žáky SŠ, studenty VŠ, účastníky Boys'Days a zapojené organizace). Sumativní evaluace vychází ze srovnání výchozího stavu (zachyceného ve vstupní evaluační zprávě) a stavu na konci projektu a slouží jako podklad pro celkové zhodnocení přínosu projektu vůči stanoveným cílům výzvy OPZ+. K argumentaci jsou využívána především data z dotazníkových šetření (z výuky na SŠ a VŠ), mini dotazníků v rámci Boys'Days (od účastníků i zaměstnanců/kyň), a z fokusních skupin (mezi VŠ studujícími).

Z hlediska časového uspořádání se jedná o **longitudinální evaluaci**, která sleduje změny postojů, motivace a informovanosti cílových skupin v čase.

Evaluační design (logika hodnocení)

Evaluační design projektu vychází z **před–po designu**, který umožňuje porovnání stavu před realizací intervencí a po jejich ukončení. Tento design je aplikován zejména v klíčové aktivitě KA 1 (působení ambasadorů oboru speciální pedagogika na SŠ) a KA 3 (intervence na vysokých školách, katedrách SP).

Součástí evaluačního designu je také **srovnání intervenční a kontrolní skupiny**, a to u vybraných tříd středních škol, kde nedocházelo k působení ambasadorů oboru. Kontrolní skupiny slouží jako referenční rámec pro posouzení změn, které nelze připsat samotné intervenci, ale obecnějším vývojovým či kontextovým faktorům.

U KA 2 šlo především o **zhodnocení úspěšnosti samotných akcí** jejími návštěvníky a sledování stavu po (povědomí o oboru a postavení mužů ve SP) a případné změny, bez měření stavu před (samo zhodnocení), jelikož se jednalo o jednorázové akce.

Evaluační design je ukotven v logickém modelu projektu (teorii změny), který popisuje vazby mezi:

- realizovanými aktivitami (KA 1–KA 3),
- bezprostředními výstupy (infografika, video-medailonky, 10 akcí boys Days, vytvoření sebezkušenostních seminářů, osobního portfolia, sborníku dobrých praxí)
- krátkodobými výsledky (změny informovanosti, postojů, motivace),
- a dlouhodobějšími dopady (zvýšení zájmu o studium a výkon profese speciální pedagogiky, oslabení genderově stereotypního vnímání SP a snížení genderové segregace v oboru).

Pro zajištění komplexního pohledu na hodnocené jevy je využita kombinace kvantitativních a kvalitativních metod, což umožňuje triangulaci dat a hlubší interpretaci zjištění, která se vzájemně podporují a doplňují.

4. Evaluační otázky

Pro potřeby vstupní evaluační zprávy bylo naformulováno šest hlavních evaluačních otázek, které jsou rozdělené podle jednotlivých KA. Pro zodpovězení těchto otázek bylo využito různých technik sběru dat, která jsou spolu s hlavními zjištěními popsány níže.

Tabulka 3

Evaluační otázky	
Evaluační otázky ke KA 1	Otázka č.1 Povede na vybraných středních školách působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky ke změnám postojů a hodnocení tohoto oboru mezi studenty ve směru k méně genderově stereotypnímu vnímání? Otázka č.2

	Povede na vybraných středních školách působení ambasadorů oboru speciální pedagogiky k navýšení podílu studentů, kteří by o oboru SP uvažovali jako o své budoucí profesní volbě?
Evaluační otázky ke KA 2	Otázka č.3 Dojde u návštěvníků Boy's Days k posílení motivace vstoupit do studia či praxe v oboru SP? Otázka č.4 Dojde u návštěvníků Boy's Days k prohloubení informovanosti o obsahu práce v jednotlivých pracovních organizacích a ke vzniku vazeb a kontaktů mezi těmito organizacemi a zájemci o obor?
Evaluační otázky ke KA 3	Otázka č.5 Povedou intervence na zúčastněných katedrách SP k posílení jistoty studentů, že si zvolili správný studijní obor a k posílení motivace studium úspěšně dokončit? Otázka č.6 Povedou intervence na zúčastněných katedrách SP ke zlepšení hodnocení obsahu a formy výuky ve vybraných kurzech směrem k větší genderové vyrovnanosti a větší pestrosti a přesahu do praxe s důrazem na genderovou neutralitu oboru?

5. Metody sběru dat

Přehled použitých metod:

- KA 1 (působení ambasadorů SP na SŠ):
- **dotazníková šetření na SŠ žácích/žačkách** před a po intervenci, a to v rámci intervenční a kontrolní skupiny, 2 běhy, dotazník ve formátu CASI (Computer Assisted Self Interviewing) v prostředí LimeSurvey
  - vstupní dotazník, intervenční skupina, první běh
  - vstupní dotazník, kontrolní skupina, první běh
  - výstupní dotazník, intervenční skupina, první běh
  - výstupní dotazník, kontrolní skupina, první běh
  - vstupní dotazník, intervenční skupina, druhý běh

- vstupní dotazník, kontrolní skupina, druhý běh
- výstupní dotazník, intervenční skupina, druhý běh
- výstupní dotazník, kontrolní skupina, druhý běh
- KA 2 (Boy's Days):
  - **mini dotazník pro účastníky akce** sbíraný formou PAPI (tužka, papír) k zachycení hodnocení a přínosu akce na všech proběhlých akcích v rámci projektu (10 x)
  - **mini dotazník pro zaměstnance/kyně** ve formátu CASI v prostředí LimeSurvey k zachycení vnímané potřeby získat pro tento obor více mužů a očekávané přínosy od jejich působení na pracovišti (10 x)
- KA 3 (sebezkušenostní výuka na VŠ):
  - **dotazníková šetření na VŠ studentech/kách** před a po intervenci (na začátku výuky daného kurzy/semináře) a na jeho konci či po jeho ukončení, a to v rámci intervenční a kontrolní skupiny, 4 běhy/semestry, dotazník ve formátu CASI (Computer Assisted Self Interviewing) v prostředí LimeSurvey
  - **focus groups/ohniskové skupiny** na dvou fakultách SP (v Praze a v Ústí nad Labem) se studenty a studentkami oboru speciální pedagogika
  - **individuální hloubkový polostrukturovaný rozhovor**, který byl proveden se studentem SP, jelikož danému studentovi nevyhovoval žádný z termínů fokusních skupin, ale byl ochoten sdílet své názory, postoje a postřehy i v rámci samostatného rozhovoru
  -

6. Struktura evaluačních zjištění

Struktura zjištění je rozdělena podle jednotlivých klíčových aktivit a jednotlivých sběrů dat. **Na konci každé části je krátké shrnutí nejdůležitějších zjištění.**

6.1. KA 1 (působení ambasadorů SP na SŠ), dotazníková šetření, 1 běh

Jak bylo zmíněno, dotazníkové šetření probíhalo v rámci intervenční i kontrolní skupiny, a to na začátku intervence a na jejím konci. V prvním běhu se jedná o období září 2024 až únor 2025.

Podpořenou skupinu tak tvořilo 73 žáků/žaček, z toho 40 žáků/žaček z Gymnázia Thomase Manna, 16 žáků/žaček z Gymnázia Jana Amose Komenského v Dubí a 17 žáků/žaček Městského gymnázia a ZŠ Jirkov.

Kontrolní skupinu tvořilo 81 žáků, z toho 57 žáků/žaček z Gymnázia Kadaň a 24 žáků/žaček Městského gymnázia a ZŠ Jirkov.

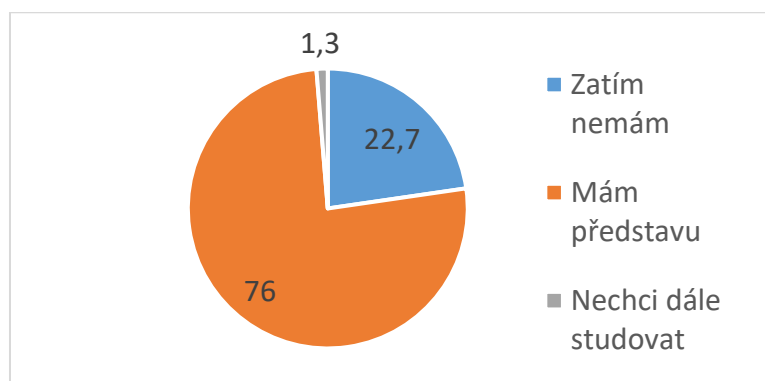
Cílem vstupního dotazníkového šetření nebylo porovnání podpořené a nepodpořené skupiny. Cílem opakovaného šetření je zmapování stejných témat s odstupem šesti měsíců a porovnání počátečního a koncového stavu uvnitř podpořené skupiny a porovnání počátečního a koncového stavu uvnitř nepodpořené (kontrolní) skupiny. Úspěšnost intervence a působení ambasadorů speciální pedagogiky bude prokázána, pokud v rámci podpořené skupiny dojde k posílení povědomí o SP a pozitivního hodnocení této profese, rozdíl počátečního a koncového stavu by měl být u podpořené skupiny výraznější. Pozitivní působení intervence data podporují, podrobně jsou výsledky šetření popsány v příloze 4.12 a 4.13 (Výsledky dotazníkového šetření na SŠ 1 běh a Výsledky dotazníkového šetření na SŠ 2 běh).

Šetření poukázalo na důležité zjištění, že již na střední škole má drtivá většina žáků a žaček představu o tom, jestli/případně co by chtěli dále studovat.

Podíl osob bez představy přitom dále klesá spolu s rostoucím věkem (4.12 a 4.13).

Drtivá většina žáků/žaček v intervenční skupině na gymnáziích již má jistou představu, co by chtěli dále studovat (76 %). Pouze 23 % jich uvedlo, že představu zatím nemají. Především u této skupiny studujících je možné sledovat, zda působení peerů SP může alespoň částečně přispět k navýšení odhadu, že by si studující zvolili speciální pedagogiku jako svůj budoucí obor. V dalších částech dotazníku se také ukázalo, že mezi hlavní důvody, proč o studiu SP neuvažují je ten, že již mají jiný vysněný obor/práci. To by naznačovalo, že s intervencí a představováním oboru SP by bylo vhodné začít ještě dříve, a to klidně již v rámci základního vzdělávání či nejpozději v prvních ročnících gymnázia.

Graf 1 Máte již představu, jestli/co chcete dále studovat na vysoké škole (odpovědi v %)?

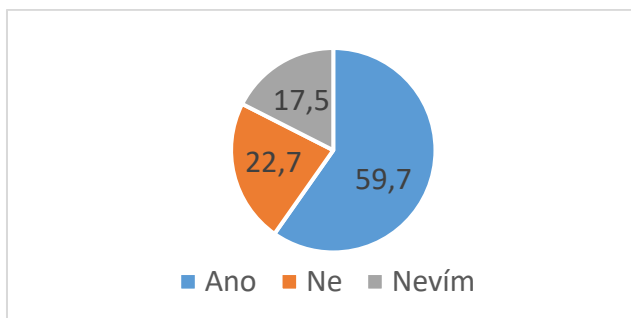
N = 73 (intervenční skupina)

V rámci celého vzorku u vstupního šetření je možné konstatovat, že pouze deset žáků/žaček ze 154 uvedlo, že jejich vysněná profese/povolání spadá do kategorie Vzdělávání a výchova. Nejvíce obsazená kategorie byla Zdravotní a sociální péče (27 studujících). Téměř 50 žáků/ček ale představu zatím nemělo, nebo nebyli schopni svou vysněnou profesi zařadit na nabízené škále.

V rámci celého vzorku u vstupního šetření 60 % žáků/ček uvedlo, že se již někdy s profesí speciální pedagog/pedagožka setkali, 23 % žáků/ček se s touto profesí doposud neseťkalo a 18 % si nebylo jisto odpovědí. Z tohoto pohledu je možné zhodnotit, že pro většinu studujících není obor zcela neznámý, ale při intervenci a šíření povědomí o této profesi zároveň existuje významný podíl žáků a žaček, pro které bylo představení profese SP úplnou novinkou a může být přínosem.

Graf 2 Vstupní šetření, celý vzorek, „Setkal/a jste se již někdy s profesí speciální pedagog/pedagožka?“

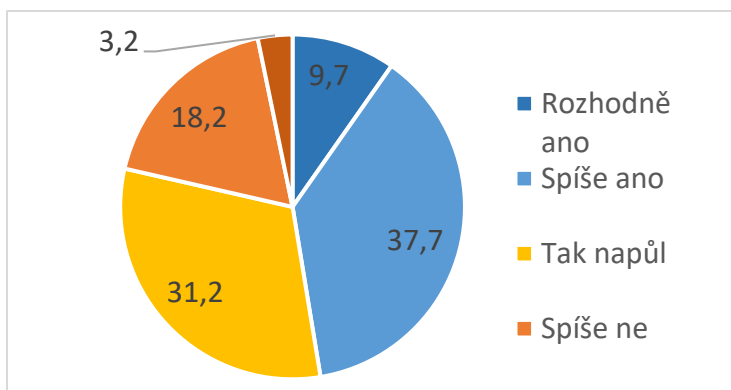

N = 154 (SŠ žáci/žačky, intervenční i kontrolní skupina)

Pokud se ale zeptáme na přesnější představu, co práce speciálního pedagoga/žky obnáší, rozhodně či spíše ano již uvádí méně než polovina žáků a žaček. Představování náplně práce a různých možností uplatnění SP tedy má své opodstatnění a mohlo by svést ke zvýšení zájmu o obor.

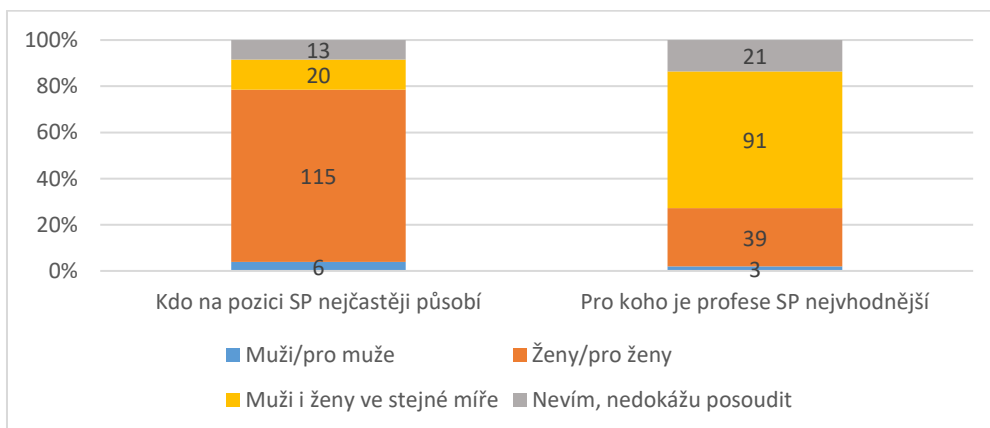
Graf 3 Vstupní šetření, celý vzorek, „Máte představu, co práce speciálního pedagoga/žky může obnášet?“

N = 154 (SŠ žáci/žačky, intervenční i kontrolní skupina)

Žáci ve vstupním šetření velmi dobře vnímali, že na pozici speciálního pedagoga/žky nejčastěji působí ženy. Při dotazu, pro koho je tato profese nejvhodnější, jich ale 60 % uvedlo, že je vhodná pro muže i pro ženy ve stejné míře a pouze 25 % jich uvedlo, že je vhodná spíše pro ženy. Vypadá to tak, že žáci ažačky na gymnáziích nevnímají vůči profesi SP tak silné genderové předsudky, jak by se dalo na základě skutečného zastoupení žen a mužů v profesi očekávat.

Graf 4 Vstupní šetření, celý vzorek, „Kdo na pozici SP nejčastěji působí vs. pro koho si myslíte, že je pozice SP nejvhodnější“ (počty a procenta)

N = 154 (SŠ žáci/žačky, intervenční i kontrolní skupina)

Žáci ažačky v rámci šetření měli také za úkol sestavit žebříček prestiže povolání, čteně zařazení profese SP.

Před intervencí v rámci podpořené skupiny byla průměrná hodnota pro profesi SP spočtena na **4.42** a umístila se tak na osmé pozici z 11.

Po šesti měsících působení ambasadorů SP v podpořených třídách byla průměrná hodnota vyšší a to **4,9** místo 4.42 a pozice v rámci řebříčku klesla na sedmou z jedenácti (místo 8 z 11). U kontrolní skupiny k nárůstu nedošlo. Není možné to zcela prokázat jako kauzální vztah, ale na jistý pozitivní efekt působené ambasadorů SP to poukazuje.

Studujícím byla položena také následující otázka: *Pokuste se prosím odhadnout pravděpodobnost, že byste šel/šla studovat obor speciální pedagogika (uvedte číslo od 0 do 100 %, 0 % znamená žádná pravděpodobnost, 100 % znamená vysoká pravděpodobnost).*

V kontrolní skupině došlo během šesti měsíců dokonce k poklesu pravděpodobnosti, že by žáci/žačky šli studovat speciální pedagogiku (z 18.85 na 14.86 %). Mohlo by to souviset s tím, že v této skupině bylo vysoké zastoupení žáků a žaček ve věkové skupině 18 a více let, z nichž většina již měla vybraný svůj vysněný obor a během půl roku si svůj vysněný studijní obor zvolili i další. Nenulovou pravděpodobnost u studia SP zde zpravidla uvádějí především žáci a žačky, kteří ještě v otázce volby budoucího studijního oboru a povolání nemají zcela jasno. Takových ale s časem bez intervence ubývá, a to rychleji u vyšších věkových skupin.

Naopak v rámci podpořené skupiny můžeme pozorovat pozitivní efekt působené ambasadorů SP. Zatímco na začátku projektu byla průměrná pravděpodobnost studia SP v podpořené skupině **15,59 %**, po šesti měsících působené ambasadorů SP stoupla tato pravděpodobnost na **23,70 %**. Intervence tedy pravděpodobně probíhala úspěšně a data potvrzují očekávaný efekt.

Tabulka 4 Pravděpodobnost, že byste šel/šla studovat obor speciální pedagogika (pst. od 0 do 100 %), průměrná hodnota

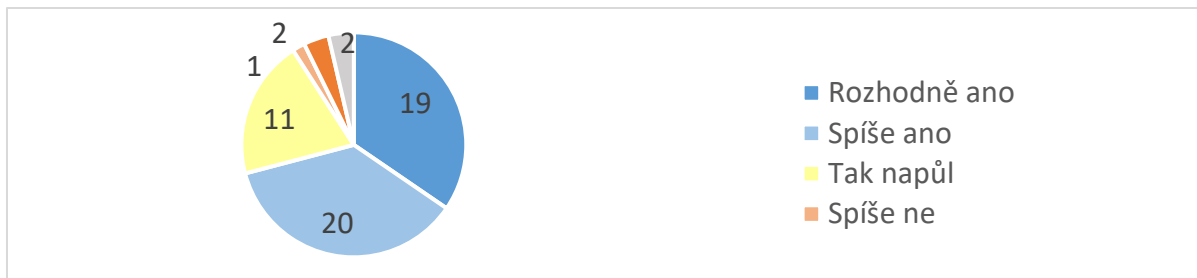
Vstupní šetření, podpořená skupina	15.69 %
Výstupní šetření, podpořená skupina	23.70 %
Vstupní šetření, kontrolní skupina	18.85 %
Výstupní šetření, kontrolní skupina	14.86 %

N = 154 (SŠ žáci/žačky, intervenční i kontrolní skupina)

Data z výstupního šetření dále ukazují, že působení ambasadora SP v intervenční skupině bylo převážně pozitivní a pomohlo žákům a žačkám lépe pochopit, jaké různé specializace může práce speciálního pedagoga obnášet. Došlo tedy k posílení jejich znalostí oboru.

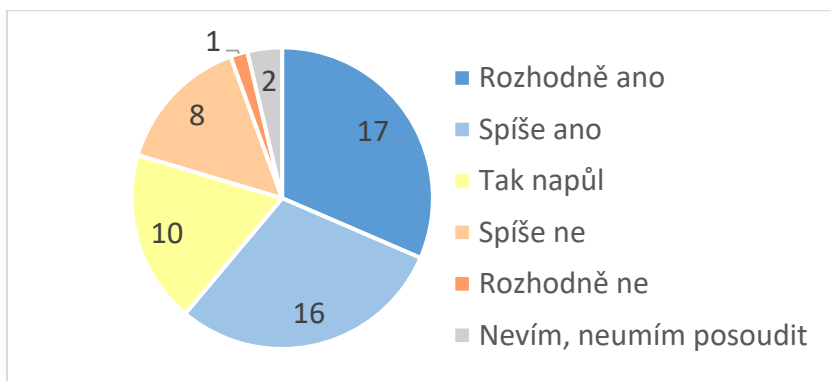
Graf 5 Výstupní šetření, podpořená skupina, „Pomohlo Vám působení ambasadora SP pochopit, jaké různé specializace může práce speciálního pedagoga obnášet?“ (N=55, počty)

N = 55 (SŠ žáci/žačky, intervenční skupina)

Podobný obrázek vidíme v dalším grafu, kde jsem se žáků a žaček zeptali, jestli dle jejich názoru bylo působení ambasadora speciální pedagogiky v jejich třídě v něčem přínosné. 17 osob uvedlo že rozhodně ano, 16 osob spíše ano, 10 osob „tak napůl“. Více než tři čtvrtiny žáků tím pádem hodnotilo působení ambasadorů v jejich třídě jako minimálně částečně přínosné.

Graf 6 Výstupní šetření, podpořená skupina, „Máte pocit, že bylo působení ambasadora speciální pedagogiky ve Vaší třídě v něčem přínosné?“ (N=54, počty)

N = 55 (SŠ žáci/žačky, intervenční skupina)

Níže uvádíme pár odpovědí na otevřenou otázku: *Popište prosím vlastními slovy, v čem bylo podle Vás působení ambasadora speciální pedagogiky ve Vaší třídě přínosné, případně v čem by mohlo být lepší.* (Více viz zpráva z tohoto šetření).

Citace:

„Bylo určitě přínosné pro lidi, kteří se zajímají o humanitní témata a pomohlo to objasnit, co všechno může spadat pod speciální pedagogiku.“

„Pomohl mi lépe pochopit, co to vůbec znamená. Mám lepší pohled na to, co to naší. Je to velice zajímavá a náročná profese.“

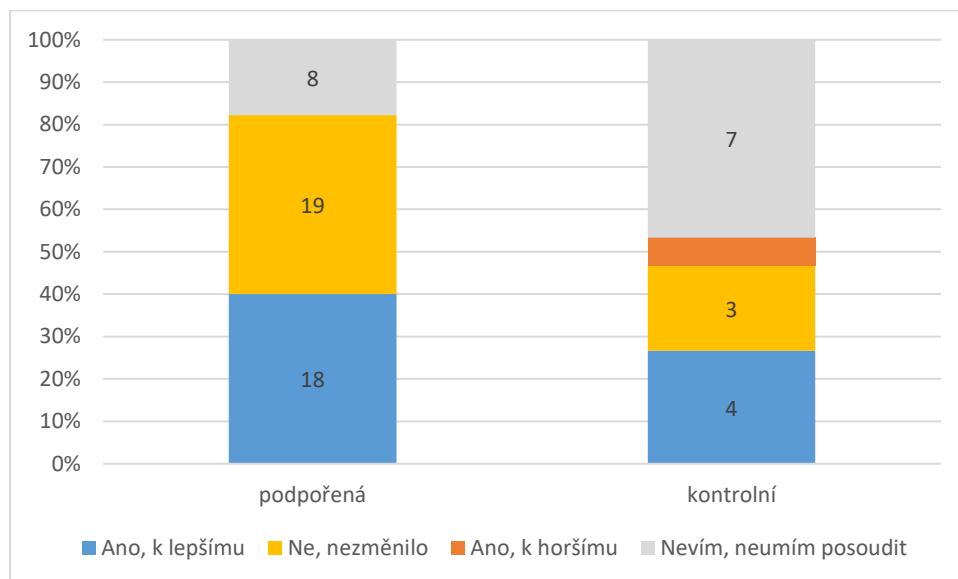
„Předání spousty zkušeností a ukázání pedagogiky jako takové“

„Přínosné - návštěva institucí, návštěva paní z věznice.“

V rámci obou skupin (podpořené i kontrolní) jsme se po šesti měsících dotazovali, zda žáci a žačky nějak změny hodnocení profese SP. V rámci kontrolní skupiny cca polovina žáků (7) odpověděla „nevím“, další část uvedla že ne (3), jeden dokonce uvedl změnu k horšímu. 4 žáci uvedli změnu k lepšímu.

Změna k lepšímu hodnocení je ale výraznější v rámci podpořené skupiny, kde jí uvedlo 18 žáků ze 45. 19 osob uvedlo, že ke změně nedošlo, 8 nevědělo, nikdo neuvedl změnu k horšímu. Opět se tedy ukazuje, že působení ambasadorů SP probíhalo úspěšně a vedlo k lepšímu hodnocení profese SP.

Graf 7 Změnilo se za posledního půl roku Vaše hodnocení profese speciálního pedagoga/pedagožka?

N = 45 (intervenční skupin), N = 15 (kontrolní skupina)

V dotazníku jsme se také dotazovali, jaké jsou hlavní důvody, proč žáci a žačky o studiu SP neuvažují. Výsledky před a po intervenci se zásadně neliší. Nutno ale podotknout, že názory žáků/ček byli již před intervencí velmi genderově nepředpojaté, jelikož i u vstupního šetření byla nejvyšší míra nesouhlasu u výroků: Je to práce pouze pro ženy (nesouhlasilo 55 osob z 57, 16 nevědělo).

Jak již bylo zmíněno, hlavním uváděným důvodem bylo to, že již mají jinou vysněnou práci, profesi či obor, což uvedlo 54 osob ze 73. Dále že je práce s dětmi neláká (uvedlo 37 osob ze 73), nebo že je špatně finančně ohodnocená (uvedlo 34 osob ze 73).

Po intervenci se v rámci intervenční skupiny výrazně snížil podíl osob, které jako argument uváděli to, že o profesi nic neví a nezajímá je. Jinak jsou výsledky celkem podobné. I zde tak můžeme zhodnotit jistý pozitivní efekt (více viz příloha 4.12 Výsledky dotazníkového šetření na SŠ_1 běh).

Shrnutí: Pro evaluaci KA 1 byl nejpřínosnější první běh působení ambasadorů na SŠ, jelikož v tomto běhu byly větší vzorky žáků/žaček a podařilo se zajistit vysokou návratnost také u výstupních dotazníků (což bylo u druhého běhu omezeno z důvodu konce školního roku, změn v rozvrzích a bariéry v dokončení sběru výstupních dotazníků u intervenční skupiny).

Dotazníkové šetření prvního běhu bylo realizováno v intervenční i kontrolní skupině na začátku a na konci intervence v období září 2024 až únor 2025, přičemž podpořenou skupinu tvořilo 73 žáků a žaček ze tří gymnázií a kontrolní skupinu 81 žáků a žaček ze dvou škol. Cílem vstupního šetření nebylo vzájemné porovnání skupin, ale zachycení výchozího stavu, zatímco opakované šetření po šesti měsících umožnilo porovnat změny uvnitř podpořené i kontrolní skupiny. Data ukazují, že většina žáků má již na střední škole relativně jasnou představu o budoucím studiu, přičemž s rostoucím věkem podíl nerozhodnutých klesá, což naznačuje **význam včasné intervence**. Výsledky dále potvrzují, že profese speciálního pedagoga nebyla pro většinu žáků zcela neznámá, avšak konkrétní představa o náplni práce byla před intervencí spíše slabá. Po šesti měsících působení ambasadorů speciální pedagogiky **došlo v intervenční skupině k nárůstu prestiže profese, ke zlepšení jejího hodnocení a zejména k výraznému zvýšení průměrné odhadované pravděpodobnosti studia oboru speciální pedagogika** (z 15,7 % na 23,7 %), zatímco v kontrolní skupině pravděpodobnost naopak klesla. Přestože nelze jednoznačně prokázat kauzální vztah, zjištění konzistentně poukazují na pozitivní efekt intervence, který se projevil také v kvalitativních výpovědích žáků, v lepším porozumění specializacím oboru a **snížení podílu těch, kteří uváděli, že o profesi nic nevědí**.

6.2. KA 1 (působení ambasadorů SP na SŠ), dotazníkové šetření, 2 běh

Druhý běh intervence byl zahájen v lednu/únoru 2025 a ukončen v červnu 2025. Proběhlo vstupní dotazníkové šetření – na začátku působení ambasadora SP, a jedno v závěru jeho působení, a to v podpořené a zároveň v kontrolní skupině. Pro další dvě školy se na toto období nepodařilo zajistit působení ambasadora. Jedná o jisté omezení, ale klíčová aktivita nadále probíhala a byla monitorována v rámci dvou škol. Nicméně ani sběr dat u tohoto druhého běhu neprobíhal optimálně a návratnost byla výrazně nižší než v prvním běhu, a to především

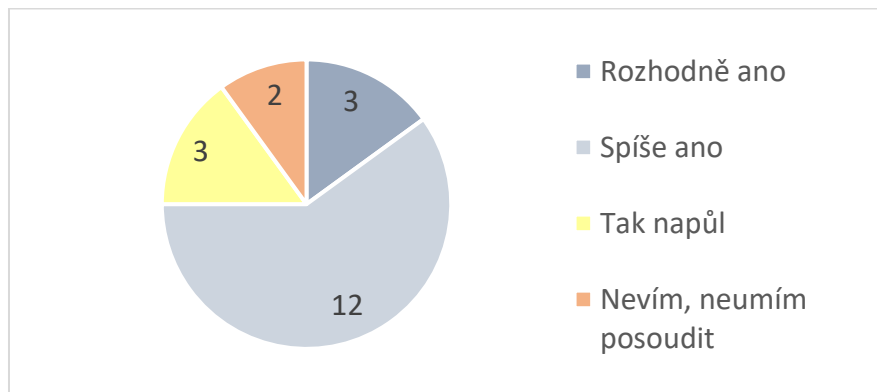
z důvodu organizačních problémů a úpravy rozvrhů a krácení výuky před koncem školního roku (červen 2026), kdy mělo ke sběru výstupního dotazníku docházet. Z tohoto důvodu můžeme data z druhého běhu působení ambasadorů považovat pouze za orientační na dokreslení působení v rámci druhého běhu.

V rámci druhého běhu mezi zapojené školy patří: **Gymnázium Thomase Manna a Městské gymnázium a ZŠ Jirkov** (celkem 47 žáků/žaček v intervenční skupině, ale pouze 20 žáků/žaček ve výstupním šetření u této skupiny).

Do kontrolního vzorku se zapojily tyto školy: **Gymnázium Jana Amose Komenského v Dubí, Gymnázium Kadaň, Městské gymnázium a ZŠ Jirkov** (celkem 26 žáků na začátku šetření, 97 žáků/žaček ve výstupním šetření).

I v rámci druhého běhu bylo hodnocení působení ambasadora u intervenční skupiny hodnoceno převážně velmi či spíše pozitivně (i když vzorek je zde malý). 15 z 20 žáků/žaček uvedlo, že jeho působení jim pomohlo pochopit, jaké různé specializace může práce speciálního pedagoga obnášet.

Graf 8 Pomohlo Vám působení ambasadora SP pochopit, jaké různé specializace může práce speciálního pedagoga obnášet?

N = 20 (podpořená skupina)

Níže uvádíme pár odpovědí na otevřenou otázku: *Popište prosím vlastními slovy, v čem bylo podle Vás působení ambasadora speciální pedagogiky ve Vaší třídě přínosné, případně v čem by mohlo být lepší.*

Citace:

„Naučil nás věci o této profesi byl hodný, skvělý, příjemný, a bylo to s ním moc fajn“

„Měli jsme různé exkurze, a to se nám moc líbilo, bylo to fajn“

„Uvědomit si, jak je dobré, že jsme zdraví.“

„V lepšímu pochopení oborů speciální pedagogiky.“

„Bylo to přínosné tím že jsme mohli navštívit nová místa“

„byla jsem se podívat ve vedení, to bylo fakt hustý“

7 z 20 osob v intervenční skupině uvedlo, že za posledního půl roku se jejich hodnocení profese speciálního pedagoga zlepšilo, 8 osob nesledovalo žádnou změnu a 5 osob nedokázalo odpovědět.

V rámci kontrolní skupiny došlo ke zlepšení hodnocení u nižšího podílu osob, naopak vyšší podíl uvedl, že nedokáže posoudit, či že se jejich hodnocení SP nezměnilo.

Změna pravděpodobnosti studia SP se u intervenční skupiny neprokázala. Ve vstupním šetření byla průměrná pravděpodobnost studia SP spočtena na 14,98 % a ve výstupním šetření na 14,79 %. Může se jednat pouze o náhodný efekt vzorku, jelikož návratnost u intervenční skupiny byla velmi malá a ani po urgencích se jí nepodařilo doplnit vzhledem ke konci školního roku. I v rámci kontrolní skupiny došlo k lehkému poklesu pravděpodobnosti studia SP, což souvisí s rostoucím věkem a růstem jistoty volby jiného oboru.

U obou skupin jsou shodné důvody k tomu, proč o studiu SP neuvažují, a to především to, že již mají jinou vysněnou profesi/práci/obor. Opět se tím potvrzuje zjištění, že s představováním SP by bylo vhodné začít ještě dříve, než na středních školách. Naopak genderové předsudky vůči této profesi hrají nejmenší roli (více viz přílohy 4.12 a 4.13, Výsledky dotazníkového šetření na SŠ_1 běh a 4.12 Výsledky dotazníkového šetření na SŠ_11 běh).

Shrnutí: Druhý běh intervence probíhal od ledna/února do června 2025 a zahrnoval vstupní a výstupní dotazníkové šetření v intervenční i kontrolní skupině, přičemž působení ambasadora SP se podařilo zajistit pouze na dvou školách, což představuje metodologické omezení. **Sběr dat byl v tomto běhu výrazně ztížen organizačními důvody** a úpravami výuky ke konci školního roku, a **návratnost dotazníků byla proto výrazně nižší** než v prvním běhu, zejména u intervenční skupiny, takže výsledky lze považovat pouze za orientační. I přes malé vzorky však **intervenční skupina hodnotila působení ambasadora převážně pozitivně**, zejména z hlediska **lepšího porozumění specializacím oboru speciální pedagogiky**, což potvrzují i otevřené odpovědi žáků. U části žáků v intervenční skupině došlo ke zlepšení hodnocení profese SP, zatímco v kontrolní skupině byly změny slabší či žádné. **Změna pravděpodobnosti volby studia speciální pedagogiky se však v tomto běhu neprokázala**, což lze přičítat především malému a nevyváženému vzorku, přičemž u obou skupin přetrvávaly stejné důvody neuvažování o studiu

SP, zejména již zvolený jiný vysněný obor, což opět podtrhuje potřebu začínat s **představováním oboru speciální pedagogiky v dřívějších fázích vzdělávání.**

6.3 KA 2 (Boy's Days), mini dotazník pro účastníky akcí

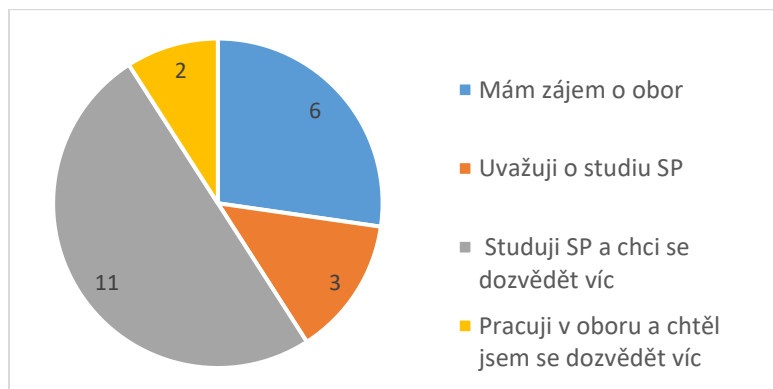
- **mini dotazník pro účastníky akce** sbíraný formou PAPI (tužka, papír) k zachycení hodnocení a přínosu akce na všech proběhlých akcích v rámci projektu (N = 45)

Cílem toho mini dotazníku bylo zachycení hodnocení těchto akcí, a především jejich přínosu pro účastníky, muže. Z vybraných dotazníků proto byly vybrány pouze dotazníky vyplněné muži. Ze všech akcí kumulativně bylo získáno 45 kompletně vyplněných dotazníků. V roce 2025 byl dotazník upraven a otočena škála dotazování a přidána navíc otázka na věk a motivaci k účasti, tyto údaje jsou proto dostupné pouze za část vzorku. Data byla upravena tak, aby měla za všechny sběry škála měření stejnou orientaci a výsledná známka odpovídá hodnocení dané oblasti jako ve škole, čím nižší číslo, tím lepší hodnocení dané oblasti /vyšší míra souhlasu s výrokem.

Průměrný věk účastníků Boy's Days v roce 2025 byl 24,5 roku (údaj dostupný za 22 osob). Nejmladšímu účastníkovi bylo 21, nejstaršímu pak 45 let.

Nejčastěji se jednalo o muže, kteří již speciální pedagogiku studují a kteří se o oboru a možnostech uplatnění chtěli dozvědět více informací (11 ze 22 osob). Dalších 9 mužů ale uvedlo, že mají o obor zájem, nebo dokonce uvažují o jeho studiu (3 muži). Pouze dva muži pak představovali ty, kteří již v oboru pracují a jejich motivací bylo dozvědět se o oboru více, či dozvědět se více o daném pracovišti a jeho možnostech.

Graf 9 Jaká byla Vaše motivace pro účast na této akci?

N = 22 mužů, účastníků Boy's Days v roce 2025 na různých pracovištích

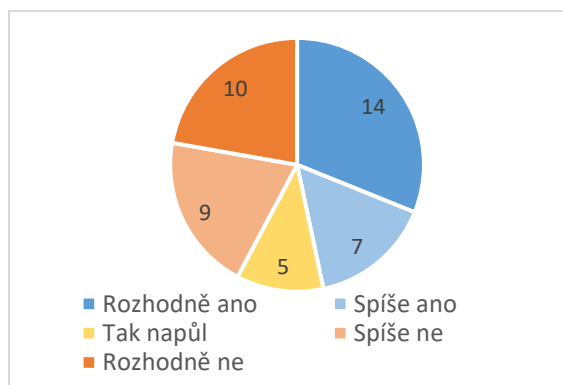

Data, ač na malém vzorku, ukazují, že akce mají smysl, jelikož přitahují pozornost stávajících studentů SP a pomáhají jim navazovat kontakty s konkrétními pracovišti, která zaměstnávají muže na pozici speciálního pedagoga, ale mají schopnost oslovit i zájemce o obor, kteří zatím SP nestudují. Boy's Days by je tak mohly podpořit v tomto rozhodnutí. Důležitá je ale podpora širší propagace těchto akcí, např. i mezi žáky střešních škol/gymnází či základních škol.

Všech 45 mužů pak odpovídalo na následujících 6 otázek, ve kterých jsme se jich dotazovali na to, zda akce prohloubila jejich znalosti profese SP, zvýšila jejich zájem o obor, přispěla k jejich pochopení postavení mužů v rámci profese SP, ale ptali jsme se také, jestli tuto představu měli již před akcí, dále jsme se ptali, jestli pro ně informace sdílené na akci byly přínosné a jak by ohodnotili úspěšnost celé akce.

Nejhorší hodnocení získala položka, zda o postavení mužů ve SP věděli již dříve (průměrná známka 3 na škále 1 až 5). I toto zjištění podporuje důležitost konání podobných akcí, jelikož šíří povědomí o postavení mužů v rámci feminizované profese, jejich důležitosti a přínosu a může tak posílit ochotu dalších mužů do oboru vstoupit. Více než polovina dotázaných uvedla, že o postavení mužů ve SP rozhodně či spíše nevěděla, nebo tak napůl.

Graf 10 Věděli jste o postavení mužů v rámci profese speciálního pedagoga již dříve? (1 = rozhodně ano až 5 = rozhodně ne)

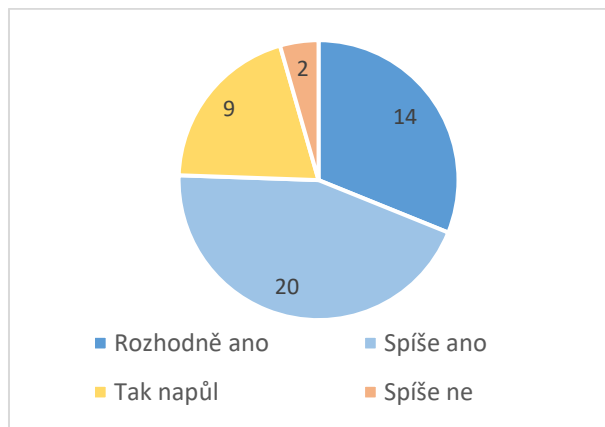

N = 45 mužů, účastníků Boy's Days

Celkem dobrého hodnocení dosáhla položka, která se dotazovala na zvýšení zájmu o obor díky akci. Průměrná známka 2 (na škále 1 až 5) ukazuje, že podobné akce mohou mít pozitivní vliv na zvýšení zájmu a mohou tak do oboru přivést více mužů. Dvě třetiny účastníků tak na otázku zvýšení zájmu díky akci uvedla odpověď rozhodně ano (14 osob), či spíše ano (20 osob).

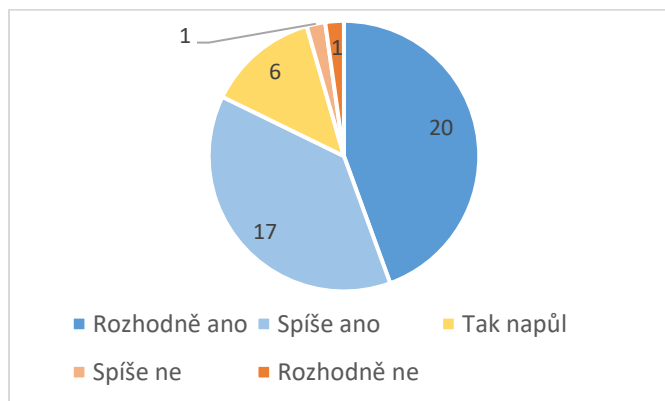
Graf 11 Zvýšila tato akce Váš zájem o profesi speciálního pedagoga/žky? (1 = rozhodně ano až 5 = rozhodně ne)

N = 45 mužů, účastníků Boy's Days

Obdobně u další položky můžeme vidět, že akce prohloubila znalosti účastníků o této profesi (průměrná známka 1,8 na škále 1 až 5). Téměř polovina účastníků na otázku, zda akce prohloubila jejich znalosti profese SP odpověděla že rozhodně ano (20), další cca třetina že spíše ano (17 osob). U 6 mužů jen částečně a pouze u dvou mužů spíše či vůbec ne.

Graf 12 Prohloubila tato akce Vaše znalosti profese speciálního pedagoga/žky? Zakroužkujte prosím jednu odpověď (1 = rozhodně ano až 5 = rozhodně ne)

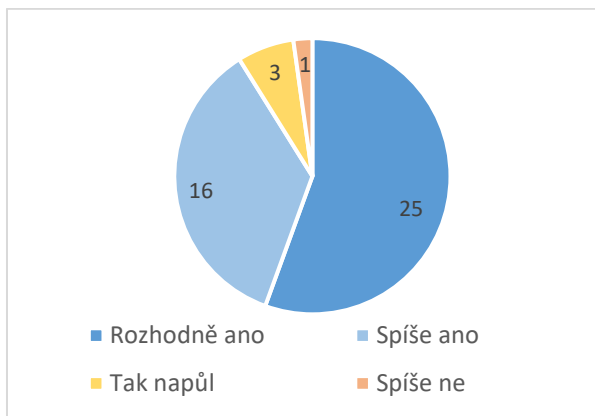

N = 45 mužů, účastníků Boy's Days

Informace, které na akcích zazněly, byly účastníky hodnocené jako přínosné (průměrná známka 1,6 na škále 1 až 5). Drtivá většina mužů uvedla odpověď rozhodně (25) či spíše ano (16). Pro tři muže byly informace přínosné jen částečně a jen pro jednoho spíše ne.

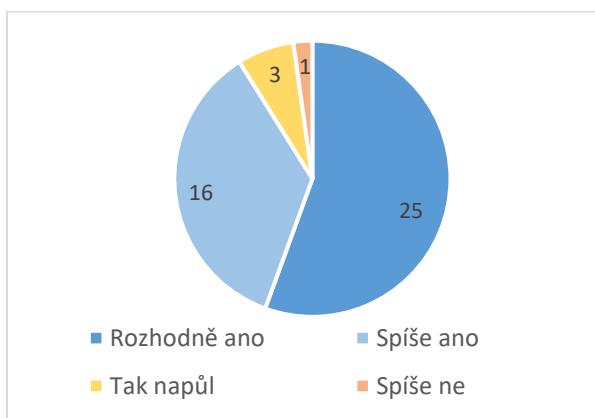
Graf 13 Byli pro Vás informace získané na této akci přínosné? (1 = rozhodně ano až 5 = rozhodně ne)

N = 45 mužů, účastníků Boy's Days

Téměř všichni mužští účastníci se shodli, že akce přispěla k jejich pochopení postavení mužů v rámci profese speciálního pedagoga, a to 41 mužů ze 45. To by také mělo být hlavním cílem těchto akcí. Poukázat na důležitost zastoupení mužů v této vysoce feminizované profesi, poukázat na jejich specifický přínos a možnosti uplatnění, a více tím posílit odhodlání do tohoto oboru vstoupit.

Graf 14 Přispěla tato akce k Vašemu pochopení postavení mužů v rámci profese speciálního pedagoga? (1 = rozhodně ano až 5 = rozhodně ne)

N = 45 mužů, účastníků Boy's Days

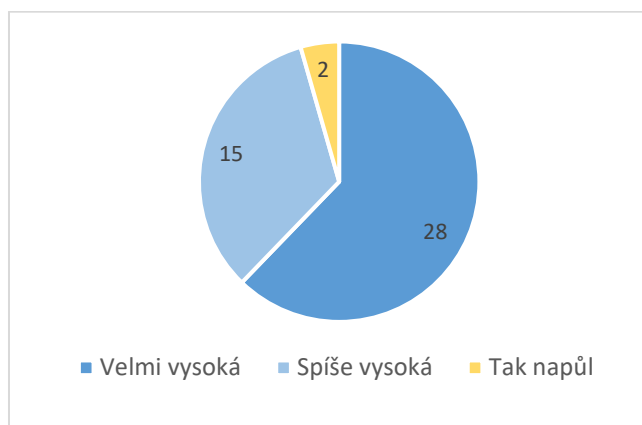
Velmi dobré známky pak dosáhlo ohodnocení úspěšnosti celé akce/akcí, jelikož za velmi vysokou ji ohodnotilo 28 mužů ve 45, dalších 15 za vysokou. Pouze 2 muži udělili průměrné hodnocení a žádný mužů neudělil špatné hodnocení.

Shrnutí: Akce tedy byly hodnoceny veskrze pozitivně a veškerá data z mini dotazníků ukazují, že akce byly dobře připravené, hodnocené a přinesly očekávané výsledky. Totiž posílení

vědomostí o SP a specifickém postavení a uplatnění mužů v rámci tohoto oboru, posílení zájmu o obor i motivace do oboru vstoupit. Doporučením může být tyto akce organizovat pravidelně a posílit jejich medializaci pro získání více účastníků a možných budoucích pracovníků v tomto oboru.

Graf 15 Jak byste ohodnotil/a úspěšnost celé akce? (1 = velmi vysoká až 5 = velmi nízká)

N = 45 mužů, účastníků Boy's Days

6.4 KA 2 (Boy's Days), minidotazníček pro zaměstnance/kyně zúčastněných pracovišť

- **mini dotazník pro zaměstnance/kyně** ve formátu CASI v prostředí LimeSurvey k zachycení vnímané potřeby získat pro tento obor více mužů a očekávaných přínosů od jejich působení na pracovišti (N = 99)

Mini dotazníky v rámci zaměstnanců a zaměstnankyň zapojených pracovišť, zaměstnávajících muže na pozici SP, nejsou přímo navázány na evaluační otázky, ale zjištění z nich velmi důrazně potvrzují důležitost a přínos tohoto projektu. Popisují totiž nedostatek mužů na těchto pracovištích, zájem o ně a jejich (možný) přínos jak pro samotné uživatele (děti se speciálními potřebami), tak i pro kolektiv na pracovišti jako celek.

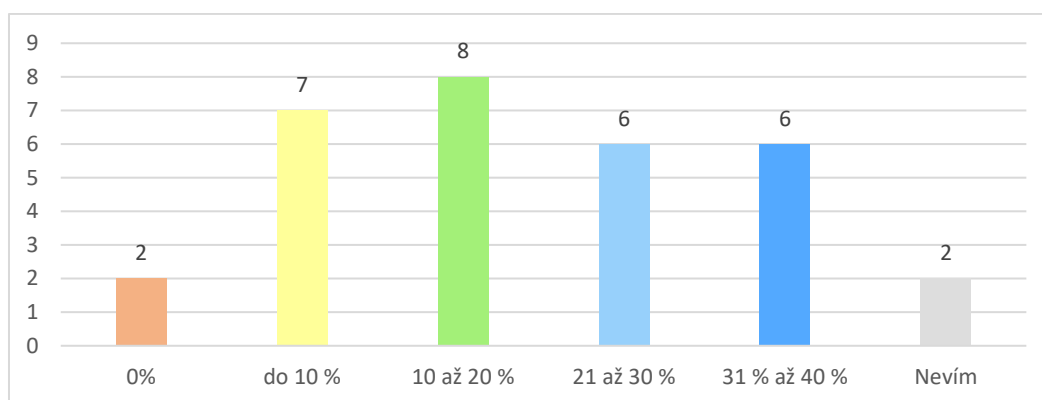
Celkem byly získány odpovědi od 99 osob z různých pracovišť a různých pozic, od ředitelů a ředitelk těchto institucí (6), přes zástupce ředitele/ředitelky (6), s největším zastoupením právě speciálních pedagogů (16), třídních učitelů, speciálních pedagogů (6), pedagogů bez specifikace (16), či asistentů pedagoga (13), a dalších specifických méně zastoupených pozic (např. pracovní terapeut, či mistr odborného výcviku – keramika).

Data není možné plně zevšeobecnovat a mají spíše anketní charakter, dobře ale ukazují na témata, která jsou pro projekt důležitá a vykreslují postoje a názory osob, působících na těchto pracovištích.

Z 99 osob bylo 69 žen, pouze 18 mužů a 12 osob pohlaví neuvedlo. Podle odhadů zúčastněných osob se průměrné zastoupení mužů mezi SP na těchto pracovištích pohybuje kolem 18 %, což velmi přesně odpovídá jejich reálnému zastoupení v analyzovaném vzorku, i když na některých pracovištích není muž žádný, na jiných je jich naopak více (viz graf 16).

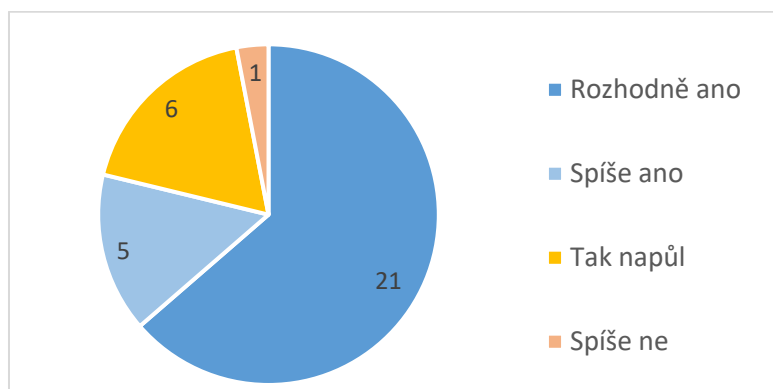
Graf 16 Jaký podíl ze SP na Vašem pracovišti (odhadem) zastávají muži (v %)?

N = 99 zaměstnanců/kyň pracovišť se SP

Výrazná většina osob z těchto pracovišť se shodne, že by uvítali vyšší zastoupení mužů ve svém pracovním kolektivu. Na tuto otázku odpovídalo pouze 33 osob (jednalo se o chybu v online dotazníku, která byla v průběhu sběru odstraněna), ale 21 z nich uvedlo odpověď rozhodně ano, 5 spíše ano, 6 tak napůl a pouze 1 osoba uvedla že spíše ne. Zájem o muže na těchto pracovištích je tedy zcela zřejmý.

Graf 17 Uvítal/a byste vyšší podíl mužů na pozicích jako učitel/asistent pedagoga/speciální pedagog apod. mezi pracovníky Vaší organizace?

N = 33 zaměstnanců/kyň pracovišť se SP

Očekávaný přínos mužů na pozici speciálního pedagoga pak prezentuje následující obrázek, který ukazuje nejčastější odpovědi na otevřenou otázku, klasifikovanou dle četnosti do několika kategorií dle obsahu (větší font písma = častější odpověď). Odpovídalo opět pouze 33 osob, ale část z nich zmínila i více přínosů. Nejčastěji byla zmiňována fyzická síla, zdatnost a pomoc při manipulaci s tělesně postiženými (uvedlo 19 osob), na dalších příčkách se ale umístily odpovědi více zaměřené na psycho/sociální přínosy mužů a to např. mužský pohled, jiný přístup, jiný úhel pohledu, jiný názor (13 osob), či důležitost muže jakožto přirozenému mužského vzoru, který děti potřebují a jako důležitého reprezentanta diverzity ve vzdělávání (13), atp. (více viz Příloha 4.20).

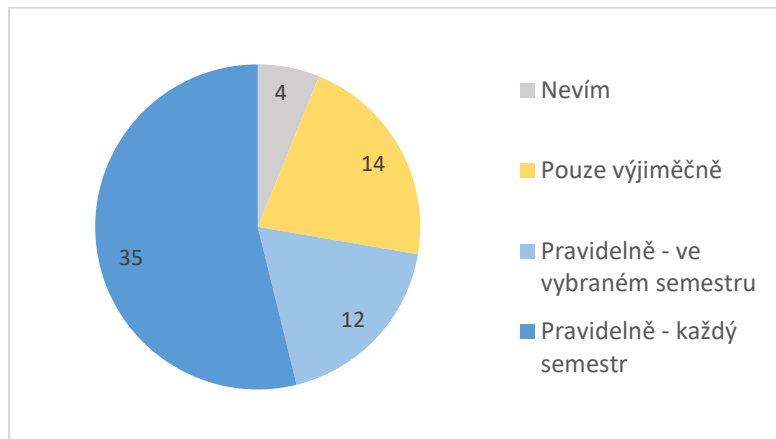
Obrázek 2 Čím by podle Vás mohli muži na těchto pozicích na Vašem pracovišti přispět?

N = 33 zaměstnanců/kyň pracovišť se SP

Pravděpodobně na všech zúčastněných pracovištích probíhají v nějaké formě a četnosti praxe studentů/tek. Zhruba polovina osob uvedla, že na pracovišti probíhají pravidelné praxe každý semestr (uvedlo 35 osob ze 65), 12 osob uvedlo že praxe probíhají, ale pouze ve vybraných semestrech, 14 osob uvedlo že pouze výjimečně.

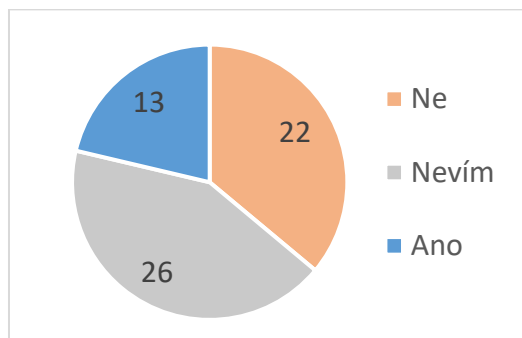
Graf 18 Probíhá na Vašem pracovišti řízená praxe studentů/tek speciální pedagogiky?

N = 66 zaměstnanců/kyň pracovišť se SP

Aktivní kroky k názoru mužů na pozici speciálního pedagoga ale probíhají pravděpodobně jen v malém procentu z nich (uvedlo pouze 13 osob ze 61). Je možné, že tyto aktivní kroky ale budou nezbytné k podpoře vyššího zastoupení mužů na těchto pracovištích.

Graf 19 Probíhají na Vašem pracovišti aktivní kroky k náboru mužů na pozici speciálního pedagoga?

N = 61 zaměstnanců/kyň pracovišť se SP

Níže je uveden výběr popsaných aktivních kroků k náboru mužů:

„Jsme aktivně zapojeni do projektu „Muzi v Sppg“.“

„Právě v rámci praxe se snažíme studenty/muže motivovat.“

„Přijde-li schopný student, snažíme se ho k nám přetáhnout 😊“

„Schopné muže se k nám snažíme přetáhnout“

„Šikovné a aktivní studenty muže velmi rádi oslovujeme s nabídkou další možné spolupráce.

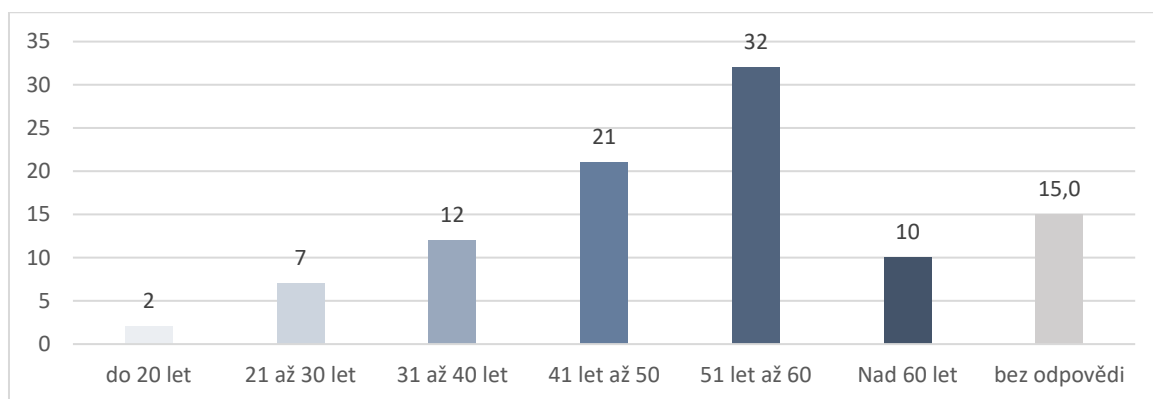
Podporujeme je v rámci jejich dalšího plánovaného rozvoje.“

„inzerce na různých pracovních portálech, a na příslušných fakultách, využívání sociálních sítí, propagace mezi docházejícími studenty na praxi“

Zajímavým a lehce znepokojivých zjištěním z této zaměstnanecké sondy je věkové složení analyzovaného vzorku, které je tvořeno převážně osobami na pozici speciálního pedagoga/žky či asistenta/ky pedagoga (viz výše). Data přitom ukazují, že průměrný věk těchto osob je přes 48 let. Největší je zastoupení osob ve věku 51 až 60 let, či 41 až 50 let. Zastoupení mladších kolegů je velmi nízké. Tato čísla bohužel naznačují, že osob na pozicích speciální pedagog/žka bude do budoucna postupem stárnutí zaměstnanecké populace na těchto pracovištích ubývat a podpora této profese by proto měla být důležitým tématem, a to i na politické úrovni.

Graf 20 Složení analyzovaného vzorku (zaměstnanci/kyně pracovišť se SP) podle věkových skupin

N = 99 zaměstnanců/kyně pracovišť se SP

Shrnutí: Data z tohoto mini dotazníku ukazují, že projekt *Speciální pedagog, inspirací k volbě profese*, přichází z opodstatněného důvodu a je velmi potřebný. Data není možné prohlásit za plně reprezentativní, jelikož obsahují pouze několik institucí zaměstnávajících muže na pozici speciálního pedagoga, ale výsledky ukazují, že zastoupení mužů na těchto pracovištích je okolo 18 %, drtivá většina zaměstnanců/kyně na těchto pracovištích by ale uvítala vyšší zastoupení mužů. Podle nich by muži na jejich pracovišti mohli přispět fyzickou silou, ale i mužským pohledem na věc, psychickou odolností a nadhledem, mohli by představovat přirozený mužský vzor a posilovat genderovou vyváženost ve vzdělávání a přispívat i ke zlepšení celkového klima na pracovišti. Řízený nábor mužů ale na těchto pracovištích probíhá jen ojediněle a znervózňující je i zjištění o stavu zaměstnanecké populace, které vykazuje známky profesního stárnutí a mladých osob tam přibývá pouze minimum.

6.5 KA 3 (sebezkušenostní výuka na VŠ): Dotazníková šetření, evaluace semináře

- **dotazníková šetření na VŠ studentech/kách** před a po intervenci (na začátku výuky daného kurzy/semináře) a na jeho konci či po jeho ukončení, a to v rámci intervenční a kontrolní skupiny, 4 běhy/semestry, dotazník ve formátu CASI (Computer Assisted Self Interviewing) v prostředí LimeSurvey

Všechny čtyři běhy těchto sebezkušenostních seminářů probíhaly plně v souladu s harmonogramem na to na obou zúčastněných katedrách speciální pedagogiky. První běh těchto seminářů má pro evaluaci největší přínos, jelikož byl otevřen pro čtyři paralelní skupiny, zatímco další běhy pro 2 paralelní skupiny.

Z tohoto důvodu se také prvního semináře zúčastnilo nejvíce studentů a studentek. Do vstupního šetření, které pomáhalo zmapovat stav před intervencí, se zapojilo celkem 118 studujících, z toho bylo 10 mužů, což pravděpodobně zhruba odpovídá jejich reálnému zastoupení mezi studujícími. Z toho 68 studujících bylo z Pef UK a 50 studujících z Pef UJEP. Zjištění ze vstupního šetření jsou podrobně shrnuta v samostatném dokumentu (Příloha 4.14 Výsledky dotazníkového šetření_vstupní_VŠ_1 běh).

Většina těchto studujících byla z bakalářského studijního programu, pouze osm studentek a jeden student z magisterského. Přínosem z tohoto šetření je zjištěním, že většina studujících se ke studium SP rozhodla těsně před podáním přihlášky na VŠ, či v průběhu studia na SŠ. Potvrzuje se tak vhodná funkce KA 1, působení ambasadorů SP v průběhu středoškolského vzdělávání, měla by ale být ideálně směřována na první ročníky, jelikož právě tam je největší šance studující pro obor zaujmout (jak ukazují zjištění z KA 1). Studující zároveň uvedli, že mezi nejdůležitější vlivy, které je k volně oboru přivedly patří zájem o obor, jeho důležitost, různorodost uplatnění a jistota práce. Všechna tato témata byla součástí funkce KA 1 a opět se tím potvrzuje její možný přínos.

Většina studujících se zároveň shodla, že SP by mělo studovat více mužů. Mezi důvody, proč tomu tak není, uváděli na prvních příčkách: menší zájem mužů o práci s dětmi, nízké finanční ohodnocení, předsudky a stereotypy ve společnosti a nedostatek mužských vzorů v obou. Opět zde platí, že působení ambasadorů SP – mužů, by mohlo do budoucna pomáhat bourat stereotypní představy a přinášet ono velmi potřebný mužský vzor v této profesi. Dobrou zprávou je, že z deseti mužů žádný nevedl, že by jej někdo od studia SP odrazoval. Sami ovšem zvažovali nízké finanční ohodnocení a nízkou prestiž profese. Je ovšem pravděpodobné, že zájemců o obor bylo více, a někteří další z těchto zájemců z podobných důvodů do studia SP nenastoupili. Je proto důležité budovat osvětu a

přinášet pravdivé informace o uplatnění a potřebnosti mužů v této profesi a zaměřit se i na její prestiž a pokud možno na podporu finančního ohodnocení.

Výstupního dotazníkového šetření z prvního běhu se zúčastnilo celkem 69 studujících, z toho 63 studentek a 6 studentů. Podrobné výsledky a vyhodnocení tohoto šetření jsou popsány v samostatném dokumentu (Příloha 4.15 Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_1 běh).

Stručně lze výsledky shrnout tak, že spokojenost s těmito semináři byla velmi vysoká, 59 ze 69 studujících bylo velmi či spíše spokojeno. Spokojenost byla vyšší u studentů. Nadprůměrně dobře oproti běžné výuce byla hodnocena profesionalita a kvalita výuky, podpora ze strany vyučujících, vnímavost vyučujících k individuálním studijním potřebám a zájmům studujících, smysluplnost obsahu či atraktivita a zajímavost výuky. Jistý prostor pro zlepšení studující identifikovali v genderové vyrovnanosti v představování osobností působících v oboru SP i snaze představovat obor genderově neutrálním způsobem.

Podle většiny studujících ale posílil seminář jejich motivaci studium úspěšně dokončit, měl velký vliv na jejich jistotu, že si vybrali správný studijní obor, ve většině případů v rámci semináře poznali někoho, kdo pro ně byl profesně inspirativní a ocenili inovační metody výuky oproti běžné výuce. Přesné počty a zastoupení jednotlivých odpovědí včetně konkrétních ukázek otevřených odpovědí jsou z kapacitních důvodů v příloze (Příloha 4.15 Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_1 běh).

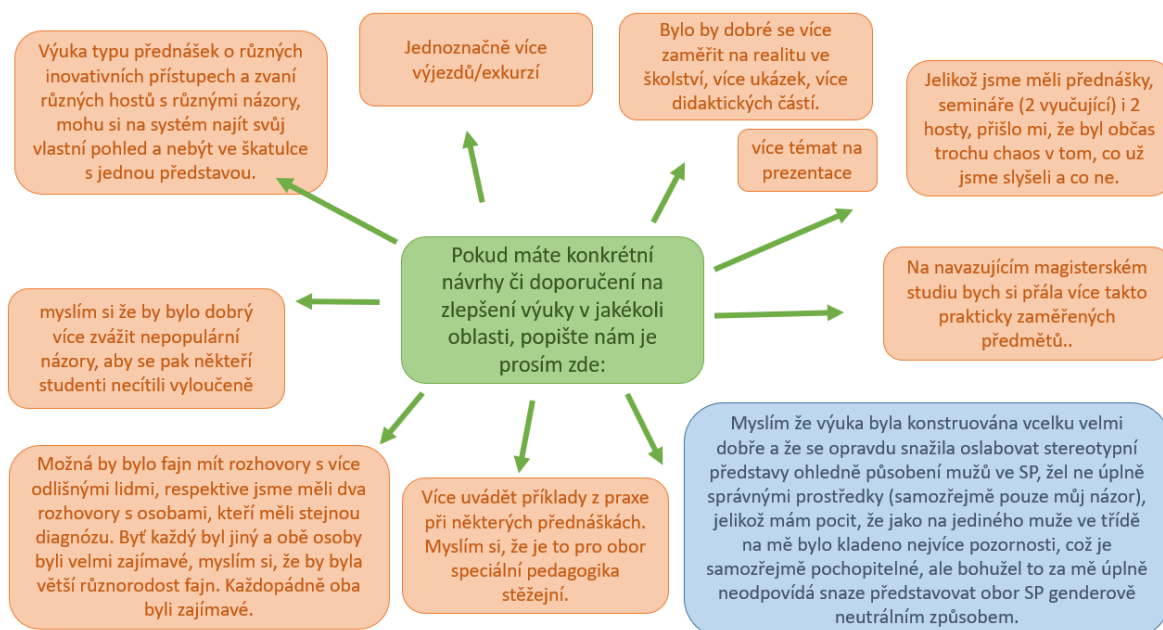
Odpovědi na otevřené otázky jsou také zpracované v uvedené příloze. Tyto odpovědi mohou být přínosné pro další tvorbu podobných seminářů a jejich úpravu tak, aby bylo zachováno to, co je pro studující nejvíce přínosné a omezeno to, co naopak vnímají jako nadbytečné. Nejvíce studující oceňovali interaktivnější formu výuky, zajímavá témata, inspirativní hosty a exkurze.

Obrázek 3 Odpovědi studujících SP na otevřenou otázku: Co je na kurzu/semináři nejvíce zaujalo, motivovalo, inspirovalo

Poslední otázka byla věnována návrhům či doporučením na zlepšení výuky v jakékoli oblasti. Studentky uváděly např.: více výjezdů či exkurzí, více příkladů z praxe, odstranění překryvů ve výkladech různých osob (hostů) či větší různorodost hostů. Jediný student se rozepsal o tom, že v rámci semináře na oslabování stereotypů na něj bylo kladeno nejvíce pozornosti, což mu nebylo příjemné a ani to nesplňuje snahu oslabovat stereotypy.

Odpovědi na otevřené otázky tak přinášejí přínosnou zpětnou vazbu pro tvůrce seminářů a mohou jim pomoci koncipovat a upravit výuky tak, aby spokojenost a hodnocení byla do budoucna ještě lepší.

Obrázek 4 Odpovědi na otázku: Pokud máte konkrétní návrhy či doporučení na zlepšení výuky v jakékoli oblasti, popište nám je prosím zde

V rámci druhého, třetího a čtvrtého běhu výuky byly počty studujících v těchto seminářích již značně nižší, jelikož počty studujících jsou omezené a jejich zájem byl uspokojen v rámci prvního běhu a v následujících semestrech se jednalo již pouze o volitelný seminář.

Vzhledem k nižším počtům studujících je větší pozornost věnována opakovanému dotazníku a hodnocení semináře, bez větší statistické analýzy, která u takto malého vzorku nedává smysl. Výstupní dotazník ve druhém běhu vyplnilo celkem 22 osob, z toho bylo 5 mužů a 17 žen ve věku 19 až 34 let (průměrný věk byl 22 let).

6 studujících hodnotilo kurz Aktuální trendy ve speciální pedagogice, který byl vyučován na Pedagogické fakultě UK. Jednalo se o jednoho muže a pět žen.

16 studujících hodnotilo kurz Aktuální otázky a výzvy speciálně pedagogické praxe, který byl vyučován na Pedagogické fakultě UJEP. Jednalo se o 4 muže a 12 žen.

Převážná většina studujících byla z bakalářského studijního programu (20 z 22), 2 z navazujícího magisterského studia a většina jich byla z prvního (12) či druhého (9) ročníku studia.

Pro oba hodnocené kurzy platí, že byly z pohledu studujících hodnoceny velmi pozitivně. Více než polovina z nich byla s kurzem velmi spokojena, v obou případech pouze jedna osoba uvedla, že byla s kurzem spokojena pouze napůl.

V obou kurzech dostala nadprůměrně dobrá hodnocení profesionalita a kvalita výuky, podpora ze strany vyučujících (na Pef UK dokonce všech 6 studujících udělilo v této oblasti nejlepší známku), vnímavost vyučujících k individuálním potřebám studujících, smysluplnost obsahu výuky a atraktivita a zajímavost výuky.

V oblasti genderové vyrovnanosti v představování osobností působících v oboru SP byla hodnocení na UK různorodější na Pef UJEP převažovala odpověď “spíše vysoká”, zde tedy studující viděli jisté limity. Snaha představovat obor genderově neutrálním způsobem byla ale opět hodnocen v rámci obou kurzů velmi dobře.

V otázce “Ovlivnil tento kurz Vaší motivaci studium úspěšně dokončit” na Pef UK odpověděli 2 studující “Velmi pozitivně” a 4 studující “spíše pozitivně”. Na Pef UJEP pouze jeden uvedl “Velmi pozitivně” ostatních 15 jich uvedlo “spíše pozitivně”.

V otázce “Ovlivnil tento kurz Vaší jistotu, že jste si zvolili správný studijní obor na Pef UK uvedl 1 studující “Velmi pozitivně”, 4 studující “spíše pozitivně” 1 studující “Vůbec”. Na Pef UJEP pouze dva uvedli “Velmi pozitivně” ostatních 14 jich uvedlo “spíše pozitivně”.

Oba kurzy byly hodnoceny jako profesně inspirativní a u výrazné většiny studujících také přispěly k rozšíření představ studujících o možnostech jejich budoucího uplatnění na trhu práce. Převážná většina studujících také souhlasila s tím, že během výuky byl využit inovativní přístup či metoda (pouze 1 studující uvedl, že spíše ne).

Jedná se o tak malý vzorek, že není relevantní provádět statistickou analýzu odpovědí a porovnávat výsledky kurzů či hodnocení studentů a studentek, ale zajímavou zpětnou vazbou mohou být slovní hodnocení kurzu, která jsou včetně dalších podrobnějších údajů uvedena v samostatné příloze (Příloha 4.16 Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_2 běh).

Obdobně pozitivní byla také hodnocení v rámci třetího běhu výuky, jehož evaluace se zúčastnilo 10 studujících, z toho 5 z Pef UK a 5 z Pef z UJEP v rámci podpořených seminářů a 11 studujících se zapojilo v rámci kontrolní skupiny. Porovnávání intervenční a kontrolní skupiny nicméně v rámci takto nízkých vzorků u kvantitativních dat není předmětné, ale pozornost byla věnována právě hodnocení kurzů a zpětné vazbě, která je opět samostatně popsána v samostatné příloze (Příloha 4.17 Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_3 běh).

V rámci čtvrtého běhu jsou počty ještě nižší a do evaluace KA 3 je tak již nezahrnujeme, nicméně seminář proběhl v souladu s harmonogramem.

Shrnutí: Oblast výuky sebezkušenostních seminářů můžeme shrnout tak, že ve všech čtyřech semestrech výuka probíhala zcela v souladu s harmonogramem projektu. 3 ze 4 běhů byly předmětem evaluace a hodnocení studujících SP, navštěvujících tyto semináře byly nadprůměrně pozitivní, téměř ve všech oblastech, zároveň u většiny studujících došlo k posílení motivace studium úspěšně dokončit. Semináře byly lépe hodnoceny muži.

6.6 KA 3 (sebezkušenostní výuka na VŠ): fokusní skupiny se studujícími SP

- **focus groups/ohniskové skupiny** na dvou fakultách SP (v Praze a v Ústí nad Labem) se studenty a studentkami oboru speciální pedagogika
- **individuální hloubkový polostrukturovaný rozhovor**, který byl proveden se studentem SP, jelikož danému studentovi nevyhovoval žádný z termínů fokusních skupin, ale byl ochoten sdílet své názory, postoje a postřehy i v rámci samostatného rozhovoru

V průběhu prosince roku 2024 proběhly celkem tři online fokusní skupiny a jeden individuální rozhovor se studujícími speciální pedagogiky na dvou katedrách, které jsou zapojeny do projektu: Speciální pedagog, inspirací k volbě profese. Jedná se o Katedru speciální pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze (dále pro zjednodušení označována pouze jako SPEC UK) a o Katedru speciální a sociální pedagogiky na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (dále pro zjednodušení označována pouze jako SPEC UJEP).

Celkem se fokusních skupin a jednoho individuálního rozhovoru zúčastnilo 11 studujících, z toho tři studenti z UK, čtyři studenti z UJEP a 4 studentky z UJEP. Fokusní skupiny probíhaly podle předem připraveného scénáře, který je přílohou tohoto dokumentu (Příloha 4.11) a jeden individuální rozhovor proběh podle stejné osnovy, jelikož jednomu studentovi se nehodilo žádné z dat fokusek, ale byl i tak ochotný sdílet své názory a postřehy individuální formou.

Vyhodnocení těchto fokusních skupin a jednoho individuálního rozhovoru nejsou přímou součástí evaluace projektu, ale i tak přinášejí velmi zajímavou zpětnou vazbu pro vedení jednotlivých kateder v těchto oblastech:

- Motivovalo ke studiu SP, jak se k oboru studující (především muži) dostali
- Hodnocení:
- kvality výuky
- studijního prostředí
- obsahu výuky
- formy výuky
- genderové vyrovnanosti ve výuce (vzory, kontakty, síťování)
- podpory ze strany přednášejících
- podpory ze strany spolužaček a spolužáků
- vztahů a toho, jak se studenti v převážně ženském kolektivu cítí
- co se jim při organizaci studia nelíbí
- kde by navrhovali změny, vylepšení, jakékoli návrhy
- jaké změny by podle nich pomohly ke zvýšení zájmu mužů o tento obor
- volná diskuse

Zpětná vazba z fokusních skupin přináší také návrhy na to, jak koncipovat studium tak, aby bylo lákavější pro muže, nebo obsahuje konkrétní návrhy, jak posílit zájem mužů o tento obor. Celá zpráva z fokusních skupin a individuálního rozhovoru je přílohou tohoto dokumentu (Příloha 4.18 Zápis z fokusních skupin a rozhovoru UK UJEP).

Mezi možnostmi, jak posilovat zájem mužů o obor studenti uváděli větší osvětu, co vlastně speciální pedagogika je, viz citace:

Josef: Osvěta v rámci dne otevřených dveří, nebo právě oslovování těch středních škol a možná by bylo také zajímavější nabídnout další kombinace v rámci studia se speciální pedagogikou. Myslím, že to zrovna moc kombinací nemá. To by také mohlo přilákat další muže. Ta střední škola, když o tom budou vědět, tak cílit asi na to.

Studující se shodují na tom, že klíčová může být celospolečenská kampaň na posílení povědomí o profesi SP. Není možné do tohoto oboru nalákat více mužů, když téměř nikdo neví, co to vlastně znamená. Studující zmínili přednášky na středních školách a působení peerů SP jako možný funkční způsob, jak SP více propagovat. Zmínka také padla o natáčení krátkých spotů – rozhovorů se studenty/kami, z praxí, z různých pracovišť a jejich šíření přes sociální sítě.

Padl také názor, že by možná pomohlo přejmenování oboru, jelikož termín speciální pedagogika může zbytečně lidi odrazovat.

Studenti mluvili také o zvyšování platů pro SP jako motivaci, ale zároveň si sami uvědomují, že toto je celospolečenské téma, které se týká celé pedagogiky a je těžké to změnit.

Jeden student zmínil, že by více mužů mohlo nalákat, pokud by se dal do speciální pedagogiky přidat podobor zaměřený na tělesnou výchovu, např. formou dvojboru, speciální pedagogika a tělesná výchova u lidí s (tělesným) postižením. Zaměření na tělesnou výchovu by podle studenta pomohlo zmírnit stereotypní představu, že SP je vhodná pouze pro ženy.

Ukázka otevřených odpovědí:

Fipil: *Já to vidím obecně. Když kamkoli přijdete, třeba i do školy, ta nikdo neví, co to je, vůbec nikdo. Takže je těžký někoho přilákat k nějakému oboru, o kterém nikdo neví, co to je. Tohle kdyby se zlepšilo, povědomí ve společnosti celkově, tak to by asi pomohlo. Teoreticky by to mohlo přilákat i víc mužů. Nic jiného mě fakt nenapadlo.*

Nina: *Mluvila jsem i s bratrem, proč by šel/nešel studovat SP a řekl mi, že to je ta prvotní věc, kvůli které by to zavrhl... „Pracovat s dětmi je náročné, natož s postiženými, tak to vůůbec...“*

Lenka: *Jasně, souhlasím se zvyšováním povědomí, ale mě třeba přijde v praxi od těch pedagogů, že na nás pohlížejí tak nějak z patra, i ta široká veřejnost. Řeknou si, no to je jenom ten asistent. Na asistenta jsme překvalifikovaní. Mě to pak mrzí, když to někde slyším.*

Že to třeba není pořádný studium To by taky chtělo udělat osvětu, třeba přes sociální sítě, že to tak není.

Ondra: *Už ten obor zní hrozně strašidelně. Už když někdo slyší to „speciální“, tak se hrozně zhrozí. Nikdo není, o čem to je. Logopeda, to ještě lidé znají, ale ty ostatní specializace, to už jsou úplná zaklínala, že nikdo neví, co to jde. Takže samozřejmě nějaká ta osvěta.*

A pak samozřejmě to finanční ohodnocení, ale to je lob za celou pedagogiku. To by jsme všichni uvítali, ale i to povědomí.

Honza: *Určitě zvýšit povědomí, ale co mě napadá jako způsob, jak chodí ti pečeři SP na střední školy, nějaké prezentace středních škol, dalo by se to nějak zvýraznit.*

Shrnutí: Důležitým zjištěním z fokusních skupin pro evaluaci projektu tak může být to, že studující jako možná řešení pro zvýšení zájmu mužů o obor SP navrhují řadu z aktivit, které v rámci projektu *Speciální pedagog, inspirací k volbě profese* právě probíhaly (např. působení ambasadorů na SŠ, tvorba video-medailonků, prezentování mužských vzorů, posilování osvěty atd.). Navrhují ale i řadu dalších kroků (celospolečenská kampaň, využívání sociálních sítí, postery, významné osobnosti a jejich video-medailonky, pravidelné a plošné působení na SŠ, zavedení dvoj-oborů atd.), které mohou být inspirací v případě navazujícího projektu pro další posilování zájmu mužů o obor, či především mohou být inspirací pro vedení jednotlivých kateder speciální pedagogiky, jak upravit koncept výuky směrem k větší lákavosti a vstřícnosti právě pro muže.

7. Vyhodnocení evaluačních otázek

Evaluační otázky pro projekt: ***Speciální pedagog, inspirací k volbě profese***, byly stanoveny již ve vstupní evaluační zprávě a také byly průběžně vyhodnocovány v rámci průběžných evaluačních zpráv. Jejich finální vyhodnocení je obsaženo v této Závěreční evaluační zprávě a opírá se o evaluační zjištění, která jsou shrnuta v předchozí kapitole a bližší informace a statistické analýzy a závěrečné zprávy z jednotlivých evaluačních aktivit jsou blíže popsány v přílohách tohoto dokumentu.

V rámci této evaluační zprávy byla stanovena následující škála pro hodnocení ev. otázek:

- Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad
- Cíle KA bylo dosaženo s výhradou a doporučením
- Cíle KA nebylo dosaženo (včetně udání důvodů)

<p>Otázka č.1 Povede na vybraných středních školách působení ambasadurů oboru speciální pedagogiky ke změnám postojů a hodnocení tohoto oboru mezi studenty ve směru k méně genderově stereotypnímu vnímání?</p>	<p>Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad</p> <ul style="list-style-type: none"> - V rámci prvního běhu působení ambasadurů na SŠ bylo potvrzeno zlepšení hodnocení profese SP a jeho posunu v žebříčku profesí na vyšší příčku oproti stavu před intervencí. - Názory žáků/ček na SP byli již před intervencí velmi genderově nepředpojaté, takže v této oblasti nedošlo během intervence k zásadním změnám. Snížil se ale podíl osob, které uváděli argument, že neuvažují o studiu SP, jelikož o oboru nic neví a nezajímá je. - Většina žáků a žaček v rámci podpořené skupiny měla velmi rovnostářské názory na role žen a mužů ve společnosti, a tyto názory byly obdobně rovnostářské již před zahájením intervence, takže v této oblasti taktéž nedošlo k zásadním změnám. Každopádně v rámci výstupního šetření u intervenční skupiny 33 osob ze 40 uvedlo, že při volně povolání nezáleží na pohlaví, ale na zájmech a tato položka se posunula na první příčku až po intervenci (před intervencí ale byla na druhém místě).
<p>Otázka č.2 Povede na vybraných středních školách působení ambasadurů oboru speciální pedagogiky k navýšení podílu studentů, kteří by o oboru SP uvažovali jako o své budoucí profesní volbě?</p>	<p>Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravděpodobnost studia SP v kontrolní skupině po šesti měsících (bez intervence) klesla z 18,85 na 14,86 %. Žáci a žačky na gymnáziích si postupně ujasňují své studijní preference a pravděpodobnost studia SP bez intervence tak klesala. V rámci podpořené skupiny ale po šesti měsících působení

	<p>ambasadorů SP naopak narostla z 15.69 % před intervencí na 23.70 % po ní, což naznačuje pozitivní vliv působení ambasadorů SP v podpořených třídách a pozitivně odpovídá na otázku č. 2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - V rámci druhého běhu působení peerů se toto zjištění bohužel nepotvrdilo, a to pravděpodobně z důvodu velmi nízké návratnosti u intervenční skupiny z důvodu organizačního zajištění sběru dat na konci školního roku a nepředpokládaných změn ve výuce. <p>Další argumenty k potvrzení zdařilého průběhu a implementace aktivit v rámci KA 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Před intervencí (působením ambasadorů SP ve třídách) 60 % žáků/ček uvedlo, že se již někdy s profesí speciální pedagog/pedagožka setkali, 23 % žáků/ček se s touto profesí doposud neseťkalo a 18 % si nebylo jisto odpovědí. Z tohoto pohledu je možné říci, že pro většinu studujících není obor zcela neznámý, ale při intervenci a šíření povědomí o této profesi zároveň existuje významný podíl žáků a žaček, pro které bylo představení profese SP novinkou. - Pokud se zeptáme na přesnější představu, co práce speciálního pedagoga/žky obnáší, rozhodně či spíše tuší již pouze méně než polovina žáků a žaček. I na tuto oblast se intervence zaměřila. - V rámci žebříčku profesí se SP před intervencí umístila na 8 příčce z 11 s průměrnou hodnotou 4,42 bodů z 10. Po šesti měsících působení
--	--

	<p>ambasadorů SP se tato profese v žebříčku profesí posunula na 7 příčku z 11 s průměrnou hodnotu 4,9 z 10. Ukazuje to tak na pozitivní vliv působení ambasadorů a lepší vnímání této profese po intervenci.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zhruba dvě třetiny žáků uvedly, že jim působení ambasadora SP rozhodně (19 žáků) či spíše (20 žáků) pomohlo pochopit, jaké různé specializace může práce SP obnášet (N= 54). Jen 3 žáci uvedli, že jim spíše či rozhodně nepomohlo. - Více než tři čtvrtiny žáků hodnotilo působení ambasadorů v jejich třídě jako minimálně částečně přínosné (N = 54, 17 osob uvedlo rozhodně ano, 16 osob spíše ano, 10 osob „tak napůl“). - Dotazník obsahuje řadu otevřených výpovědí, ve kterých žáci a žačky popisují, v čem konkrétně byl přínos ambasadorů SP v jejich třídě pozitivní. - Změnu v hodnocení profese SP k lepšímu v rámci podpoření skupiny uvedlo 18 žáků ze 45. 19 osob uvedlo, že ke změně nedošlo, 8 nevědělo, nikdo neuvedl změnu k horšímu, a to v rámci prvního ani druhého běhu). V rámci kontrolní skupiny nebyla změna tak výrazně. Většina osob neuměla na otázku odpovědět.
<p>Otázka č.3 Dojde u návštěvníků Boys' days k posílení motivace vstoupit do studia či praxe v oboru SP?</p>	<p>Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad</p> <p>Ano – akce zvýšily zájem o obor, průměrné hodnocení zvýšení zájmu bylo 2 (na škále 1–5), přičemž téměř dvě třetiny účastníků (34 z 45) uvedly, že jejich zájem se zvýšil (14 „rozhodně ano“, 20 „spíše ano“).</p>
<p>Otázka č.4</p>	<p>Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad</p>

<p>Dojde u návštěvníků Boys'days k prohloubení informovanosti o obsahu práce v jednotlivých pracovních organizacích a ke vzniku vazeb a kontaktů mezi těmito organizacemi a zájemci o obor?</p>	<p>Ano – akce prohloubily znalosti o profesi (průměrná známka 1,8 na škále 1 až 5, jako ve škole) a 37 z 45 účastníků uvedlo, že jejich znalosti se prohloubily (20 „rozhodně ano“, 17 „spíše ano“).</p> <p>Informace z akce byly přínosné (průměrná známka 1,6 na škále 1 až 5), 41 z 45 účastníků odpovědělo „rozhodně ano“ nebo „spíše ano“. Navíc akce oslovily i zájemce o obor: ze 22 respondentů v roce 2025 11 již SP studovalo a 9 uvedlo, že o obor mají zájem či uvažují o studiu (3 z nich).</p> <p>Došlo tak k přilákání i nových zájemců a jejich seznámení s konkrétními pracovišti, kde je o tyto muže velký zájem, jak ukazují zjištění z mini-dotazníčku pro zaměstnance/kyně na těchto pracovištích.</p> <p>Další argumenty k potvrzení zdařilého průběhu a implementace aktivit v rámci KA 2</p> <p>Výsledky mini dotazníkového šetření mezi 45 mužskými účastníky Boy's Days jednoznačně ukazují, že tyto akce jsou funkční a smysluplné. Převážná většina účastníků hodnotila akce jako velmi či vysoce úspěšné, přínosné a přispívající k prohloubení znalostí o profesi speciální pedagogiky i k lepšímu pochopení postavení mužů v této feminizované profesi. Akce zároveň u velké části účastníků zvýšily zájem o obor a oslovily nejen stávající studenty speciální pedagogiky, ale i muže, kteří o studiu či vstupu do oboru teprve uvažují. Data tak potvrzují, že Boy's Days naplňují své cíle a představují efektivní nástroj podpory zájmu mužů o speciální pedagogiku.</p>
---	--

<p>Otázka č.5 Povedou intervence na zúčastněných katedrách SP k posílení jistoty studentů, že si zvolili správný studijní obor a k posílení motivace studium úspěšně dokončit?</p>	<p>Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad</p> <p>Ano - V rámci opakovaného dotazníku pro VŠ studující byla položena otázka: <i>Ovlivnil tento kurz/seminář Vaši jistotu, zda jste si zvolili správný studijní obor?</i></p> <p>V prvním běhu 52 studujících ze 69 (tedy cca ¾) uvedlo, že kurz/seminář měl velmi či spíše pozitivní vliv na jejich jistotu, že si zvolili správný studijní obor, pouze 17 jich uvedlo, že kurz jejich pocit jistoty nikterak neovlivnil. Negativní odpověď neuvedl nikdo.</p> <p>Ve druhém běhu ze 22 studujících jich 20 uvedlo, že kurz/seminář měl velmi či spíše pozitivní vliv na jejich jistotu, že si zvolili správný studijní obor, pouze 1 osoba uvedla, že kurz jejich pocit jistoty nikterak neovlivnil. Negativní odpověď neuvedl nikdo.</p> <p>V třetím běhu z 10 studujících všech 10 uvedlo, že kurz/seminář měl velmi či spíše pozitivní vliv na jejich jistotu, že si zvolili správný studijní obor.</p> <p>Čtvrtý běh nebyl z důvodu nízkého vzorku předmětem evaluace.</p> <p>Dále byla v rámci dotazníku položena otázka: <i>Ovlivnil tento kurz/seminář Vaši motivaci studium úspěšně dokončit?</i></p> <p>V rámci prvního běhu převážná většina studujících odpověděla kladně. Ze 69 dotázaných jich 45 (tedy cca 66 %) uvedlo, že kurz jejich motivaci ovlivnil velmi či spíše pozitivně, pouze 18 studujících uvedlo, že kurz neměl žádný vliv na jejich motivaci, pouze 2 studující uvedli, že kurz ovlivnil jejich motivaci spíše negativně a zbývajících 4 uvedli, že neumí posoudit.</p> <p>Ve druhém běhu ze 22 studujících jich 21 uvedlo, že kurz/seminář měl velmi či spíše pozitivní vliv na jejich motivaci studium SP úspěšně dokončit. Jedna osoba neodpověděla.</p>
--	---

<p>Otázka č.6 Povedou intervence na zúčastněných katedrách SP ke zlepšení hodnocení obsahu a formy výuky ve vybraných kurzech směrem k větší genderové vyrovnanosti a větší pestrosti a přesahu do praxe s důrazem na genderovou neutralitu oboru?</p>	<p>V třetím běhu z 10 studujících všech 10 uvedlo, že kurz/seminář měl velmi či spíše pozitivní vliv na jejich motivaci studium SP úspěšně dokončit.</p> <p>Čtvrtý běh nebyl z důvodu nízkého vzorku předmětem evaluace.</p> <p>Cíle KA bylo dosaženo bez výhrad</p> <p>Výuka v podpořených kurzech probíhala ve čtyřech semestrech – tři běhy jsou součástí evaluace. V rámci opakovaného dotazníku pro VŠ studující bylo položeno několik otázek, které mapovaly tato témata. Např.: <i>Jak hodnotíte Vaši spokojenost s tímto konkrétním kurzem/seminářem?</i></p> <p>V rámci 1. běhu 55 studujících ze 69 uvedlo, že jsou velmi či spíše spokojeni, pouze 9 jich uvedlo, že jsou spokojeni tak napůl a pouze jeden studující byl spíše nespokojen. V rámci 2. běhu bylo 15 z 22 osob velmi spokojeno, 5 spíše spokojeno, 2 tak napůl, nikdo nebyl nespokojen. V rámci 3. běhu bylo 8 osob z 10 velmi spokojeno, 2 osoby tak napůl.</p> <p><i>Pokuste se prosím ohodnotit tento kurz/seminář v následujících oblastech:</i> <i>Profesionalita a kvalita výuky hodnoceného kurzu semináře:</i></p> <p>V rámci 1. běhu 56 studujících ze 69 ohodnotilo profesionalitu a kvalitu jako velice či spíše vysokou. V rámci 2. běhu ohodnotilo profesionalitu a kvalitu jako velice či spíše vysokou 21 osob z 22. V rámci 3. běhu ohodnotilo profesionalitu a kvalitu jako velice či spíše vysokou 9 osob z 10. Jedna osoba ohodnotila profesionalitu a kvalitu za průměrnou.</p> <p><i>Podpora ze strany vyučujících:</i></p> <p>V rámci 1. běhu 54 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. V rámci 2. běhu všech 22 osob vyhodnotilo podporu ze str. vyučujících jako velmi či spíše vysokou.</p>
--	--

	<p>V rámci 3. běhu 9 z 10 osob označilo podporu za velmi či spíše vysokou, pouze jedna osoba za průměrnou.</p> <p><i>Smysluplnost obsahu výuky hodnoceného kurzu/semináře:</i> V rámci 1. běhu 52 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. V rámci 2. běhu všech 22 osob vyhodnotilo smysluplnost obsahu kurzy jako velmi či spíše vysokou. V rámci 3. běhu 8 z 10 osob vyhodnotilo smysluplnost obsahu výuky za velmi či spíše vysokou, dvě osoby za průměrnou. (Hodnocení v kontrolní skupině bylo horší).</p> <p><i>Atraktivita a zajímavost výuky v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i> V rámci 1. běhu 49 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou. V rámci 2. běhu opět všech 22 osob vyhodnotilo atraktivitu a zajímavost kurzu jako velmi či spíše vysokou. V rámci 3. běhu označilo atraktivitu a zajímavost kurzu jako velmi vysokou 7 osob z 10, 3 za spíše vysokou. (Hodnocení v kontrolní skupině bylo horší)</p> <p><i>Genderová vyrovnanost v představování osobností působících v oboru SP v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i> V rámci 1. běhu 21 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou, 18 jako průměrnou, 19 jako velmi nízkou a 11 jich neumělo na otázku odpovědět. V rámci 2. běhu 21 z 22 osob ohodnotilo genderovou vyrovnanost v představování SP jako velmi či spíše vysokou. 1 osoby ji označila za spíše nízkou. V rámci 3. běhu označilo genderovou vyrovnanost za velmi vysokou jen 2 osoby z 10, 6 za spíše vysokou, 1 za velmi nízkou, 1 osoba nedokázala posoudit.</p> <p><i>Snaha představovat obor SP genderově neutrálním způsobem v rámci hodnoceného kurzu/semináře:</i></p>
--	---

	<p>V rámci 1. běhu 35 studujících ze 69 ji ohodnotilo jako velice či spíše vysokou, 21 jako průměrnou, 4 jako spíše či velmi nízkou a 9 jich neumělo na otázku odpovědět.</p> <p>V rámci 2. běhu 21 z 22 osob ohodnotilo snahu představovat obor SP genderově neutrálním způsobem jako velmi či spíše vysokou, 1 osoba za průměrnou.</p> <p>V rámci 3. běhu ohodnotilo snahu představovat obor SP genderově neutrálním způsobem jako velmi či spíše vysokou 8 osob z 10, 2 osoby za průměrnou.</p> <p>Podrobnější souhrn všech zjištění z druhého a třetího běhu šetření na VŠ jsou přílohou této evaluační zprávy (Příloha 4.16 a 4.17).</p> <p>Souhrn odpovědí na tyto otázky jasně naznačuje, že hodnocení kurzů/seminářů v rámci projektu byla velmi pozitivní, a to jak v oblasti hodnocení obsahu či formy výuky, tak profesionality a kvality a dalších oblastech. Kurzy/semináře byly také hodnoceny jako více inovativní v metodách či přístupu ve srovnání s běžnou výukou. Průměrného hodnocení dosahovaly pouze v oblasti snahy o větší genderovou vyváženost ve výuce a snahy představovat obor genderově neutrálním způsobem. V těchto oblastech studující stále vidí jistý prostor pro zlepšení.</p>
--	---

8. Závěry, doporučení a jejich implementace do praxe

Výsledky evaluace ukazují, že působení ambasadorů a ambasaderek speciální pedagogiky na středních školách má převážně pozitivní efekt na znalosti žáků a žaček o oboru speciální pedagogiky, na jejich porozumění náplni práce a na celkové hodnocení této profese. Zvláště v prvním běhu intervence se prokázalo posílení povědomí o oboru i nárůst odhadované pravděpodobnosti volby studia speciální pedagogiky u podpořené skupiny. Zároveň se však potvrdilo, že velká část žáků a žaček má již na střední škole relativně pevně utvořenou představu o budoucím studijním a profesním směřování, což omezuje potenciál intervence ovlivnit samotnou volbu oboru.

Na základě těchto zjištění formulujeme následující doporučení a návrhy jejich implementace do praxe:

1. Zachovat a dále rozvíjet roli ambasadorů speciální pedagogiky

Hodnocení žáků a žaček potvrzuje, že osobní kontakt s ambasadorem oboru, sdílení zkušeností z praxe a exkurze do institucí patří mezi nejpřínosnější části intervence. Doporučujeme tuto formu zachovat a metodicky dále rozvíjet.

Implementace: Vytvoření metodického rámce pro působení ambasadorů (minimální rozsah, doporučené aktivity, příklady dobré praxe), systematická příprava ambasadorů na práci se žáky.

Garant: Katedry speciální pedagogiky / koordinátor ambasadorů.

2. Zahájit seznamování s oborem speciální pedagogiky v dřívější fázi vzdělávání

Evaluace ukazuje, že hlavní bariérou zájmu o studium speciální pedagogiky není negativní postoj k oboru, ale skutečnost, že žáci a žačky již mají jiný preferovaný obor a o náplni práce SP nemají jasnou představu. Doporučujeme proto přesunout či rozšířit intervenční aktivity již do základního vzdělávání, případně do nižších ročníků gymnázií, kdy je profesní orientace méně ustálená.

Implementace: Zařazení tematických bloků o speciální pedagogice do kariérového poradenství, dnů otevřených dveří či projektových dnů na ZŠ a v nižších ročnících SŠ.

Garant: Katedry speciální pedagogiky ve spolupráci se školami a výchovnými/kariérovými poradci.

3. Posílit informační složku zaměřenou na širší uplatnění a specializací v oboru

Výsledky ukazují, že méně než polovina žáků má na začátku jasnou představu o tom, co práce speciálního pedagoga obnáší, a že právě tato znalost se díky intervenci zvyšuje. Doporučujeme proto klást důraz na prezentaci různých specializací a pracovních rolí v oboru a tyto informace prezentovat žákům/žačkám již na ZŠ či v prvních ročnících na SŠ.

Implementace: Vytvoření srozumitelných informačních materiálů (prezentace, videa, příklady praxe), jejich systematické využívání při intervencích a šíření na ZŠ a SŠ.

Garant: Katedry speciální pedagogiky ve spolupráci s ambasadory.

4. V obdobných projektech zohlednit organizační podmínky škol při plánování evaluace

Druhý běh evaluace byl významně omezen nízkou návratností dotazníků, zejména z důvodu organizačních změn ke konci školního roku. Doporučujeme tomu přizpůsobit časování sběru dat.

Implementace: Plánovat výstupní sběr dat mimo období závěru školního roku, případně zajistit sběr dat přímo během vyučování za aktivní podpory školy.

Garant: Evaluátor projektu ve spolupráci s vedením zapojených škol.

5. Pořádat akce Boy's Days i nad rámec ukončeného projektu

Evaluace potvrdila pozitivní dopad na zájem a informovanost mužů o SP a tyto akce by měly být organizovány pravidelně.

Implementace: Zavést Boy's Days jako pravidelnou aktivitu (např. 1–2× ročně).

Garant: Katedry speciální pedagogiky ve spolupráci se spřízněnými pracovišti

6. Posílení propagace akcí mimo stávající cílovou skupinu

Většina účastníků akce představovala stávající studenty SP, ale několik může představovalo také nové zájemce o tento obor. Aby tyto akce dosáhly svého maximálního potenciálu, je potřeba informovanost o jejich konání šířit do co možná nejširší veřejnosti, především na střední školy a gymnázia, možná i na základní školy a věku účastníků pak upravit obsah programu.

Implementace: Cílená propagace akcí i mezi žáky SŠ, gymnázií a ZŠ, např. pomocí letáčků, sociálních sítí, info-mailů šířených skrze školy atd.

Garant: Katedry speciální pedagogiky ve spolupráci se spřízněnými pracovišti.

7. Zaměření na informování o postavení mužů ve SP

Z KA 1, KA 2 i KA 3 jasně vyplývá, že je potřeba celospolečensky posilovat informovanost o profesi speciálního pedagoga/pedagožky, a to o jeho důležitosti, celospolečenském i individuálním přínosu a o specifické potřebě a zájmu o muže na těchto pozicích v zaměstnavatelských organizacích.

Implementace: Vypracovat marketingový plán a distribuční strategii (školy, sociální sítě, fakulty, odborné instituce).

Garant: Katedry speciální pedagogiky ve spolupráci se spřízněnými pracovišti.

8. Zajištění kvalitního sběru dat (v návazném projektu či v podobných projektech)

Sběr dat u Boy's Days probíhal formou PAPI dotazníčku, což bylo náročné na administraci, navíc došlo v průběhu projektu ke změně dotazníčku. Doporučujeme v podobných případech pro optimalizaci sběru dat zavést online dotazování (např. QR kódy) a držet jednu verzi dotazníku po celou dobu projektu.

Implementace: Připravit jednotný dotazník (digitální nebo PAPI + digitalizace), nastavit proces sběru a vyhodnocování.

Garant: Evaluátor/ka projektu / administrátor/ka dat (projektový tým).

9. Podpora aktivního náboru mužů na pracovištích zaměstnávajících muže na pozici SP

Velmi málo pracovišť, zaměstnávající speciální pedagogy, provádí aktivní nábor mužů. O větší zastoupení mužů v zaměstnanecké populaci ale mají zájem téměř všichni. Data navíc ukazují, že zaměstnanecká populace na těchto pracovištích vykazuje profesní stárnutí (průměrný věk je nad 48 let) a osob v nižších věkových kategoriích je tam jen velmi málo. Je proto vhodné podpořit tato pracoviště a vyzvat je k aktivnímu náboru mladších SP mužů, ale i žen.

Implementace: Vytvořit a sdílet manuál pro aktivní nábor mužů (např. inzerce, cílené oslovení, spolupráce s fakultami).

Garant: HR manažer/ka nebo vedoucí pracoviště (společně s projektovým týmem).

10. Zavedení pravidelných praxí a jejich cílené využití pro nábor

Z projektu může vzniknout profesní doporučení pro zaměstnavatelské organizace, jak mohou řízené praxe využívat k řízenému náboru/zaháčkování mužů. Polovina pracovišť má praxe pravidelně, ale není využíván potenciál praxí pro motivaci mužů.

Implementace: Zavést systematický plán praxí s cílem motivovat a zapojit studenty – muže (mentoring, nabídky další spolupráce).

Garant: Koordinátor praxí na pracovišti / vedoucí praxí / řídicí pozice na pracovištích

11. Zachovat a rozšířit sebezkušenostní semináře jako součást povinné výuky

Sebezkušenostní semináře dosáhly velmi dobrého ohlasu. Hodnocení bylo převážně velmi/spíše pozitivní v oblasti hodnocení profesionality vyučujícího, kvality výuky, smysluplnosti obsahu výuky i jeho inovativní formy. Semináře navíc posílily motivaci studium úspěšně dokončit a zvýšily jistotu ve volbu oboru. Hodnoceny byly takto nadprůměrně pozitivně ze strany studentek i studentů, ale ze strany studentů bylo hodnocení ještě o něco lepší než ze strany studentek.

Implementace: Zajistit pokračování seminářů a ideálně je opět nabídnout jako povinný nebo volitelný kurz v prvních ročnících, ale to max. 1 x do roka. Standardizovat obsah tak, aby byl udržitelný a replikovatelný. Zařadit exkurze, hosty, diskuse a individuální přístup.

Garant: Vedení kateder (SPEC UK a SPEC UJEP) + garant kurzu

12. Posílit genderovou vyrovnanost a prezentaci mužských vzorů ve výuce

Studenti identifikovali prostor pro zlepšení v oblasti genderové vyrovnanosti (představování osobností, genderově neutrální prezentace oboru). Navíc semináře byly lépe hodnoceny muži a je zde potenciál pro posílení zájmu mužů o obor.

Implementace: Zajistit vyváženější zastoupení mužských i ženských osobností (hostů, příkladů z praxe, inspirativních osob). Při plánování výuky sledovat genderovou neutralitu a přístup.

Garant: Vedení kateder (SPEC UK a SPEC UJEP) + garant kurzu

Očekávané krátkodobé a dlouhodobé dopady

Mezi krátkodobé dopady patří: především dopady na žáky a studenty na zúčastněných školách a obecně na zájemce o obor, kteří se zúčastní některé z akcí pořádaných v rámci projektu (Boy Days).

Třídy na SŠ, kde působil ambasador SP – mezi očekávané dopady patří zvýšení povědomí o oboru mezi žáky/žačkami těchto tříd, snížení genderově stereotypních představ o oboru SP, zvýšení zájmu o obor SP.

2 zúčastněné katedry speciální pedagogiky – zvýšení spokojenosti – lepší hodnocení upravené výuky jak po stránce obsahu, tak po stránce formy výuky. Zaznamenání podpory genderové neutrality. Mezi očekávanými dopady je zvýšení jistoty, že si studenti zvolili správný studijní obor a posílení motivace studium SP úspěšně dokončit a po studiu nastoupit do praxe v tomto oboru.

Mezi krátkodobé dopady můžeme zařadit také posílení zájmu o obor (studium či praxi) u návštěvníků Boy Days pořádaných zaměstnavatelskými organizacemi, na kterých speciální pedagogové působí.

Mezi dlouhodobé dopady řadíme: vznik a přetrvání pozice ambasadorů SP, šíření dobré praxe v oblasti výuky speciální pedagogiky genderově neutrálním způsobem a s větším důrazu na propojování teorie a praxe pomocí šíření a propagace Sborníku dobrých praxí a obecné posilování genderově neutrálního hodnocení oboru SP pomocí šíření infografiky k Boy Days.

9. Přílohy

Příloha 4.2 – Logický model projektu

Příloha 4.3 – Harmonogram evaluace

Příloha 4.4 – Vstupní dotazník pro VŠ

Příloha 4.5 – Opakovaný a evaluační dotazník pro VŠ

Příloha 4.6 – Výstupní dotazník pro SŠ studující

Příloha 4.7 – Výstupní dotazník pro SŠ studující, podpoření

Příloha 4.8 – Výstupní dotazník pro SŠ studující, kontrolní

Příloha 4.9 – Mini dotazník Boys Day účastníci

Příloha 4.10 – Mini dotazník Boys Day zaměstnanci

Příloha 4.11 – Scénář fokusních skupina, VŠ studující SP

Příloha 4.12 – Výsledky dotazníkového šetření na SŠ_1 běh

Příloha 4.13 – Výsledky dotazníkového šetření na SŠ_2 běh

Příloha 4.14 – Výsledky dotazníkového šetření_vstupní_VŠ_1 běh

Příloha 4.15 – Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_1 běh

Příloha 4.16 – Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_2 běh

Příloha 4.17 – Výsledky dotazníkového šetření_výstupní_VŠ_3 běh

Příloha 4.18 – Zápis z fokusních skupin a rozhovoru na UK a UJEP

Příloha 4.19 – Boys Day, účastníci grafy

Příloha 4.20 – Boys days, zaměstnanci grafy